

310195

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

దెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 24-వ తేదీ మంగళవారము

No. 170

సంపుటము ౬

ఈ పత్రిక వారము, కార్యకర్తల సేవకు, కార్యకర్తల సేవకు.

సంచిక ౧౭౦

మద్రాసు ట్యూటోరియల్ కళాశాల

నెం. 84, ఆర్. నియంత్రి, జాబ్బాపేట, మద్రాసు.

గడచిన సెప్టెంబరు మాసములో జరిగిన పరీక్షల ఫలితము

కళాశాల సభ్యులు

కళాశాల సభ్యులు

21

వి. పి.

16

64

ఇంటర్మీడియట్

42

మా కళాశాలలో లాజికల్ తరగతి ప్రత్యేక ప్రశంసార్హము. కేమ్ బ్రిడ్జి సీనియర్ సెక్షన్ మందిరిలో నున్నది. ప్రీ విద్యార్థులు కూడా చేర్చుకొనవలయును.

ఇంటర్మీడియట్ వి. పి. తరగతుల విద్యార్థులు ఆంగ్ల భాషలో తరఫీతు చేయవలయును.

ప్రాసెక్యూటర్ కావలసినవారు ఒక ఆదాల్తీ ఈ దినపత్రికామామకు పంపవలెను.

M. K. RANGACHARY, Secretary

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి

(1045)

107-108 డిగ్రీల యెండవేడిమి తెలియకుండు తెలుగు ?

(2)

అన్యతామలకతైలము

ఈ ప్రతినెలము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండవేడిమిగాని తెలియదు. ఈ తైలము; కడుగును, పొడవైనచును చలవకలిగించి, నరములకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను నిర్మూలముచేయును. కలసెప్పులను బోనణచును; ఆతినిదను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపు చేయును; పట్టుకుచ్చునల వెంట్రుకలను బెంచును. వడదెబ్బలను రానియ్యదు. యోచన చేయువారికి ఇది మిక్కిలి మంచితైలము. సమస్తవైద్యకళాగములకును, శిరోగములకును జగత్ప్రసిద్ధిచెందినది. ప్యాకింగు, పోస్టింగులు ప్రత్యేకము. ధర 6 అవున్సుల సీసా రు 1-0-0. [క్యాటలాగు ఉచితము. అంతిమిలాసము:- "పండిట్" మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్ పేథి, మదరాసు.

స్వేచ్ఛ గా నుండి

గడించుడు!

గడించుడు!!

గడించుడు!!!

మా నిట్టింగు మెషినులలో నొకదానిని వాడుడు. ఎంతైనా దానితో ఆతిసులభముగా పనిచేయవచ్చును.

మీరు కోరు 1 కి రు 30 లు మెషిను రు 30 లు తరఫు గడించగలరు. అనుభవ మనసరములేను.

ఉపయోగించునపుడు ఉచితముగా నేర్పబడును.

మీరు తయారుచేయుటకు సామానులు మీరుగాను మేము విక్రయించుము.

సంపాదకకు మేము పూచీచెప్పదము. బహినులు తయారుచేయు మెషిను 1 కి ధర రు. 2500. దీనివలన

దినుము 1 కి రు. 16 దినముల బహినులు తయారుచేయుటకు పిలుగానుండును.

"వి" టైపు బహిను మెషిను 1 కి ధర రు 4700. దీనివలన దినుము 1 కి 27 దినముల బహినులు చేయ పిలుగానుండును.

అటోనిట్టింగు మెషిను 1 కి ధర రు. 320.

ఇవికాక ఎక్సట్రావేరి, సామానులు కొయ్యలో చిత్రపువచేయు సామానులు, హెమిస్టిక్ బాటింగు,

లింకింగు మెషినులు, గ్యుకామనకు, కర్రాగారిమనకు కావలసిన అన్నిరకముల మెషిను నిట్టింగునూ, మూడు,

బహినులు, నేత మెషినులు, మగములు, బాటింగు, మటుల్స్, స్టేషనరీ, మ్యాచెరి, ఇనుపసామానులు, కెమికల్స్

మొదలగునవి లభింపు.

హామల్స్, బుక్స్, స్క్రిప్ట్ బర్ లాండ్, ఫిలడెల్ఫియా మాంఫెస్టో, లండన్, న్యూకాజిల్ మొదలగునాగాల

మండి కొర, ఎగువతయేట్టి, దిగువతయేట్టి విజంటు స్నాదు.

ప్రపంచమునందుండునట్టి వ్యాపారసంబంధము గల ప్రతిముఖ్యపోర్టుతోను మాకు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు గలవు.

వికాసులకు ఒక ఆదాల్తీను పంపగోరెదము.

Asiatic Knitting Corporation, 27, Dhurrumtolla Street, Calcutta.
The Asiatic Knitting Commercial Corporation, 303, Hornby Road, Fort, Bombay.
The Asiatic Knitting Commercial Industrial, Karachi.

మానమకమును గ్రహించితరా?

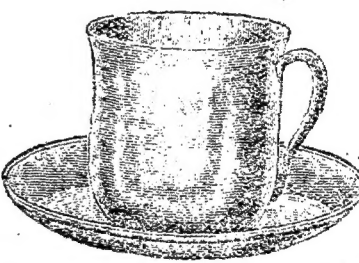

లేచిచో ఒకసారి మా ప్రధర్మశాలకు దయ చేయును. సవరం బంగారు గజల అడ్డిగలు, వజ్ర గణము, నాగవత్తులు, కంఠాలు అడ్డిగలు, మొలు త్రాడు, గడియారము గొలుసు చేతిగొట్టులు, యిది యిది అననల ఎట్టి రకమైనను వారి వారి కోరిక ప్రకారము తయారుచేసి సకాలములో యివ్వ బడును. (5)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నలువర్తములు, 25, చైవానాథురొడ్డు, మద్రాసు.

స్వ దేశి సామానులు

కంచుతో చేయబడినది. కంచుతో చేయబడినది.

కెల్లెని కంచుతో తయారు చేయబడినది. ఇందుకు పూచీ యివ్వబడును.

సెట్టు 1-కి ధర రు 4-8-0

సెట్టు 1-కి (గరితుతో సహా) ధర ,, 5-0-0

ప్యాకింగు, తపాల భర్తులు వేలు.

వైన తెలుపబడిన కంపెనీ సాసర్లు 3 సెట్టుకు ఆర్డరుపంపిన ప్యాకింగు, తపాలుభర్తు ఇవ్వాలి! ఇవ్వాలి!

S. Rama Iyer
P. O. Box No 248 Calcutta

అపూర్వజ్యోతిష గ్రంథరాజము

వీరిని గురించి 23.7-21 తేదీల "ఆంధ్రప్రభ" యొక్క ప్రాయమున్నది. "హామల్స్ ఆస్ట్రోలజీ" ఇయ్యది సర్వజనోపయుక్తము. పుస్తకమణిగియు. ఇందలి క్రమవిధానమును ఆ మూలము. జ్యోతిషములమని ప్రజలకుంచియు. మాయాచుకు పదులు, పాతికల సున్నుంచి వారు చెప్పేదొకల మూడుల నన్ని మోసపోవుచాకిరి కల్పించువు. ఇతరులనవో. హామియు నక్కరలేకుండ. జాతకము, జగత్కర్తము మున్నగువానితో పనిచేకుండ ఏసెల కావల కలుగల భి వి ఫలములను ఎవరికెట్లుకు వారు కలుసులభము? హామికి. ఇయ్యను. ఇట్లు ప్రతివిషయమును ప్రతివారికిని బాగుగ బోధింపబట్టి యాగ్రంథరాజము ఆతిసులభమైన తెలుగులో ప్రాయమున్నది. చూడకాలమును నిర్ణయించుట, మార్గచర్యవాడులను బట్టి శుభకార్య ప్రా.ంధి మునకు ఆమకాలకాలనిర్ణయము, దీర్ఘజీవమునకు చేయవలసిన పనులు నిండు విధింపబడెను. ఒకటిసహాయ మనసరములేనుండ తెలియకలసిన విషయములన్నియు దీనియందు గలవనూ టితి యొక్తిగాడు." దీనివల పోట్టుభర్తులగాక రు. 2-0-0.

ప్రీమియర్ ఎస్ట్రోలాజికల్ వీరో,
హోదకం, వికాపుండ్ల.

ప్రతాప రుద్ర నరసింహం

బ్యాచ్ మింటర్ పోటీ ఆటలు

ఇంతకు పూర్వము మాడు సంవత్సరములనుంచి శ్రీ జేటపాలెం హిందూ యువజన సంఘమునకు సదా తిరుగుచుండే వెండిగన్నె కొరకు గుంటూరు జిల్లాలోనివారిచే మాత్రము ఆడబడుచుండే బ్యాచ్ మింటర్ పోటీ ఆటలు యింతటినుంచి నెల్లూరు కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలలోని మధ్య మోస్తూ పాతకాల విద్యార్థుల యొక్కయు అంగీకరించబడిన యితర సంఘముల యొక్కయు పోటీకి విడుదలచే వరుసగా మూడు సంవత్సరములలో గలుపొందినవారికి వెండిగన్నె నీయుటను.

ఈ సంవత్సరపు పోటీ ఆటలు నవంబరు నెలలో ఆడబడును గాన పోటీకి నిలువలవినవారు తమ దరఖాస్తును రు 3 ల ప్రవేశ రుసుముతో నవంబరు నెల 1 తేదీన గాని అంతకు లోగా గాని కార్యదర్శిగారి చేతులకున పంపుకొన వలయును. దరఖాస్తుతో 6 గురి ఆటదారులపేర్ల జాబితాను జతపరచి పంపించ వలయును. ఒకతూరి పంపబడిన పేర్ల జాబితా మరల మార్పుకొన బడజాలను. పోటీ దారులకు వసతిగృహముమాత్రము చూపబడును.

హిందూ యువజన సంఘము } డా. వెం. శ్రేష్ఠి.
జేటపాలెం } కార్యదర్శి.

నారాయణవరం హనుమాన్ ఉచిత

రాత్రిపాఠశాల

ఇది ప్రకృతము 102 బాలుకల ప్రశాసించుచున్నది ఇచ్చట ముఖ్యముగ విద్యావాసన ఎట్టిదో యెరుగని పంచమ బాలకుడు ఉచితముగ విద్యార్జనపడుచు అత్యుత్తములగు పుస్తకాదు లియ్యబడి చదువునకు వాటకు సభిరుచి గలుగజేయుట యీ పాఠశాలాధికారులయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. పగలంతయు నేతపరిశ్రమకు తమ కాలమునుపయోగపరచుచుండు సాలీల బాలురు సంయము ఇందు విద్యన బొందుచున్నారు. తక్కువ వేతనములకే పాటుపడుచుండు చట్టి యుపాధ్యాయులు ఏద్యురును ప్రశంసార్హులు. మద్రాసువాస్తవ్యులగు శ్రీయుత సూర్యకెట్టి శ్రేష్ఠిగారు ఈ పాఠశాలను చూచి బాలకుల సుచిత్తుగ విధి బహుమతుల నొసంగి వారలయానందము నకు పోతులైరి. దేశభిమానులగువారు ఈ పాఠశాల సభి కృషికి తోడ్పడుదురు గాక.

కేసరి ఆదినారాయుడు

ధన్వంతరి జయంతి (బెజవాడ)

ఆయుర్వేదభూషణ నోర రామకాన్తులు గారు 18 వ తేదీ ఉదయము ధన్వంతరిపూజ జరిపి. పాము శ్రం తాలూకా బోరు ప్రెసిడెంటు మ. రా. రా. రావుసాహెబు కి. కొళింద కెడిగారి అధ్యక్షతకొండ సభజరిగెను. బ్రహ్మశ్రీ శతావధాని వేమూరి శ్రీరామ కాన్తులుగారును, వెం. శ్రేష్ఠర కాన్తులు గారును ధన్వంతరిజయంతియొక్క ప్రాశస్త్యమును గూర్చియు ఆయుర్వేదముయొక్క జ్యోతిషమును గూర్చియు ఉపన్యసించిరి. ఆయుర్వేదాభివృద్ధికై ఇరుండి సంవత్సరములనుండియు క్రిశ్చమలైన పండిత డి. గోపాలచార్యులుగారు ఎటులు శ్రమతో పనిచేసినదియు, వారు అవసరకాలమున ఆయుర్వేద ప్రచారము చేయుటకై తమ నెటుల పురికొల్పినదియు, విపులముగ చెప్పి తమరు క్రొత్తగ స్థాపించిన ఆయుర్వేద కళాశాలను గూర్చియు నోర రామకాన్తులవారు ఉపన్యసించిరి. అధ్యక్షులు ఆయుర్వేదప్రచారముయొక్క 4 యావశ్యకతను గూర్చియు, ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఆయుర్వేద మెంత అవసరమై యున్నదో అందునుగూర్చియు ఉపన్యసించిరి. (స్వకీయవిలేఖ)

యాజ్ఞ ల్యు జయంతి

దుండుభి సంవత్సర శాస్త్రీ శుద్ధసప్తమీ శుక్రవారము (21-10-22) మొదలు మూడుదినములు సంగములో జరుగును

నిజామురాష్ట్రములో నున్న 'సంగము' గ్రామములో మహారాజశ్రీ కొత్తాల రామచంద్రరావుదేశముఖి ముఖైదారు గారును, కొత్తాల వేంకటేశ్వరరావు దేశముఖి ముఖైదారు గారును యోగీశ్వరుని జ్యోతిసోత్సరము చేయబూనిరి. కావున వివిధపదేశములనుండి యాజ్ఞల్యువహాజను లెల్లరును వ్యయ ప్రయాసము లగునని యనుకోనక తప్పక బయచేసి యోగిం ద్రునియారాధన మే కాక సుఖాభివృద్ధిని సుఖమును మహాకార్యములను జరిగించగోరెనను.

ఈసంగము నిజామురైల్వేలో నున్న 'చింత పల్లి' స్టేషనులో దిగినవో నచ్చటికి రెండుమైళ్లదూరములో నున్నది. దేశవాదముండి బసులుదేరుబండ్లలో ఉదయము 5 గంటలకు బసులుదేరుపొసెంజరు మాత్రము ఇచ్చట నిలుచును. దేశవాద నుండి రయలుచార్జిరూపాయ పదునెడనా లగును.

తెనాలి భాగవత, లక్ష్మీపతిశాస్త్ర

వేదపాఠశాల - అనంతపురము

పోయినసంవత్సరము విజయదశమినాడు అనంతపురము నందు వేదపాఠశాలస్థాపింపబడెను. ముఖ్యముగా బడికిబోవుపిల్ల కాసులకు ఉదయమునం దొక గంట సంధ్యావిధిశాస్త్రమునను నమునకుపయోగపగు మంత్రముల. చెప్పించుటకు సాయంత్రము మొక గంట సంస్కృతమునెప్పుడును ఏర్పాటుచేయబడెను. దానికిగా ను ఒకరూపిని ఏర్పాచి వారి వేతనములకుగాను చందాలు ఏర్పాటుజేసి పాఠశాల నడిపించ బడుచున్నది. ఈసంవత్సరము విజయదశమినాడు సువత్సరవర్ధంతి విధిరముగ జరిగించిరి. ముప్పదిమందిబాలురు చదువుకొనుచున్నారు. ఋగ్వేదశాస్త్రీయులు త్రివత్సరముల పాఠశాల నుపయోగపరచుకొనుచున్నారు. సంధ్యావందనము అగ్నికావ్యము బ్రహ్మయజుర్ము వచనగ్రంథము దేశకాంతులు మంత్రపుష్పము వీనిసంబంధమైన మంత్రములన్నియు నేర్పబడుచున్నవి. సుహితలో గూడ కొద్దిగ నధ్యయనము గూడ నేర్పబడుచున్నది. సంస్కృతమునందు వ్యాకరణయుక్తము గారామాద్యశాసనములను ధ్వనిరంజనము మొదలయిన గ్రంథములు నేర్పబడుచున్నవి. రాబోవువత్సరంబున ఆస్తికులందరు తోడ్పడి పాఠశాల అభివృద్ధి నొందించెదరని నమ్మక కనకాశ్రముగలదు. ఇదేరితిక కడపలోగూడ పాఠశాల స్థాపింపబడి జరుపబడుచున్నది. కర్నూలునందు కూడ చాల మూలధనము గలిగియున్న యొకసంఘమేర్పడి పాఠశాలకై చుముగ బయపడుచున్నది ఇటు వేదసంస్కృతిపాఠశాల లన్నిటవచ్చుట స్థాపింపబడిన యెడల మన సనాతనధర్మ మత్తిభివృద్ధి గాంచగలదనుట నిశ్చయము. (ఒక అభిమాని)

దీపావళి వెల్లెనది; మనముచేసిన పనిఏమి?

కాలచక్రము అతివేగముగ తిరుగుచున్నది. మానవులు తమ పనులును, ఒక్కొక్క వేళ ఆశ్రయపొందుకొనెమా గాని, మనము ప్రత్యక్ష దైవములుగా నెంచు, సూర్యచంద్రులకు పశుల యందియకంతయు, సోమరితనముగాని, మరుపుగాని మనకు గోచరముకాదు గదా! ఆహా! దీపావళి వచ్చుచున్నది, దీపావళి వచ్చుచున్నదని; కలహించితిమి, రచ్చినది, వెల్లిపోయినది. మనముచేసిన పనిఏమి? ఏలాతీసు విద్యాలయములకైన భిక్షుల వాసం గితిమా? లేక ఖద్దరునుకొని, బీదసాదలు ధరియించుటలుచేసి, మనమును ఆచరణలో యొంగితిమా? లేక అంగవిహీనులగు అద్వైతవిహీనులకు, ఎట్టి దానధర్మమునుగాని చేసితిమా? ఆదియును గాక, యిప్పటినుండి, ఖద్దరును ధరించకలెననియు, మనకు సాధ్యమగు సంకరంబు దేశసేవేమి మొనరిడకలెననియు, మనలో నుండు దుర్గుణవీణములను పోగొట్టుకొని, సుగుణవీణములకు నాటుటకు ప్రయత్నింప మొనరిడకలెనను శివభక్తును ఏమొనచేసి యుంటిమా? అని యావిధముగా ప్రతిపౌండవుడును తన మనస్సున మనము చేయవలసియున్నది. మన పండుగు లన్నిటిలో యిది చాల భాగమునంబు, ఒక బాటి గాని, ఒక కులము గాని, ఒక దేశభాగమునంబుగాని, ప్రత్యేకించి సంబంధించియుండలేదు. ఒక్క మహ్మదీయులేమో తన్ను తక్కినవారు చాలభాగము ఈపండుగును ఎక్కడ గల్గెనోతొను, భక్తి శ్రద్ధలతోను చూచి దిరిగి నా.మృతము. మనదేశమున పాదుకొనియున్న అధర్మ సంస్థాపనలను మూర్ఖు యిత్తింపకలయును గాన మహాత్ముడు నిర్ణయించిన విధానముల ననుసరించి జే నై సంకరంబు దేశసేవ చేయుటకు వుత్తము. ఆ విధానము లెవ్వయో మనకు గోచరించుచునే యున్నది. మహానుభావులు చాలమంది నేను వైన వివరించిన పనులను చేసియే యుందురు. అయినను జరిగిపోయినది ఏమియును లేదు. ఇప్పుడైనను వారు అట్టిపనులను చేయ బూనుట మిగుల సమంజసముగా నుండును.

ప్రతివారును తాము నిమగ్న బోవువేళ యీ క్రింద వివరింపబడిన మూడు విషయములను, ఆలోచించి, వాటిలో ఏమైన తప్పింపబడెదల, మరల పూర్తిచేసికొనుటకు ప్రయత్నింపవలెను.

1. ప్రాణికాలముననే లేచి, స్నానమునకై సాధ్యమైనంతవరకు ఉదర పోషణాగ్రహమై ఏమేమి పనుల నొనర్చితిని?

2. ఈ సాపథ్యాయుష్షును కలికాలమున, బంధిముక్తియై, పరాకాష్ఠాప్రాప్తికి నిష్కల్మష మృదయుండనగుచు, విధి విహితకర్మల నూహించుకూ, తీరుబడియెసపురు భగవన్నామ స్మరణచేయుచు ఎవరెరికి ఎట్టి పుష్కరము గావించి యుంటిని?

3. అధర్మభూమిమైయుండు యీదేశమున ధన్యసంస్థాపనకై మహానుభావులు పలుకవచ్చును పాలగుడున్న యిక్కలమున వాచేతనై సంకరంబు దేశమునకు ఎట్టి పుష్కరము చేసియుంటిని? అయ్యో! యిటులాకసారి మనము తలచుకొనిన శివశివములకు మనకు గోచరించక పోవు? శరీరము పులకతైత్తిక యుండునా? నిశ్చల చిత్తముతో స్వరాజ్యము వచ్చిననూ రాకపోయిననూ వాడు అవునవనులేదు. అనంతయు మనచేతులలోనే యుండి యున్నదిగదా! నావిధి, యిది నేను చేయుక తప్పదు! అని ప్రయత్నమునకు గడంగకలెనని నాసోదర దేశీయులను కోరుచున్నాను.

తెల్లపగడ వెంకటేశ్వరరావు

గాంధీ శతకము

1922 సంవత్సరం మార్చి 18 ది గాంధీపురమును కృష్ణజన్మస్థానము ప్రవేశించుట గాంధీకారాభిమాని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ యందుండినది. హిందూదేశీయుడైన గాంధీ పురుషుడు కృష్ణజన్మస్థానము ప్రవేశించిన ఇంగ్లీషు తేదికి 3 లక్ష తాబ్దములు గెంతల ప్రభవాది గతాబ్దములు గెర దుర్మతివాచనసంవత్సరం మిన (పంగుని) మాసం తే గె ది సరియగుచున్నది. ఇంగ్లీషు తేనులు సారమానమునకు సరియైంది గనుక హిందూమతాచార ప్రకారము జ్యోతికృష్ణాస్త్రము ననుసరించి సారమానప్రకారము కళాదిన సిద్ధాంతము చేయుచున్నాను.

కాదినవ టాదినవ పాదినవ యాద్యస్తా అంకానాం వాచతోబృద్ధి ఇత్యాదిగ్రాంతముల ప్రకారము గాంధీ 3 డి=3. గాంధీ 33 సంఖ్య యగుచున్నది. గాంధీ 33 ని ప్రభావాది గతాబ్దములు గెర తో గణించిన ది గెంతల కల్యాదిగతాబ్దములైనది. గాంధీపురద్వయమును కృష్ణజన్మస్థానావతీర మట్టుములో చేర్చగ అష్టావతీరమగును. ఈ అష్టావతీర తో గాంధీ 33 ని భాగించిన బృహు ౧౧ దుర్మతి సం॥ ౧౦ మేమది కుంభమాసాంతము గత మాసములైనది. తేమను గె గాంధీ కృష్ణజన్మస్థానము ప్రవేశించిన మినమాసం తే గె ది యగుచున్నది. గాన గాంధీ శతకారభిము కల్యాది గతాబ్దములు గెంతల దుర్మతి సం॥ ౧౦౧౦ పంగుని తే గె ది.

తిప్పావర్షుల రామశర్మ

కార్యేటివరం

శ్రీయుత వింజమూరు భావనాచార్యులవార వెల్లడి చేసియుండు మహాత్మ గాంధీగారి శత ప్రారంభదినముమై 1922 సంవత్సరముమార్చి 18 ది శోభన మృచ్ఛాత్మల ను నిర్వహించిన రోజు ఆయినందుకల్ల వారు విడుదల ఆయ్యెవరకు సదరు రోజు లోకోపకారార్థముగా ప్రబలందరు జగత్కర్త యగు శ్రీ ఆదిదేవుని పుష్పవాస్తాది నియమములతో సృరణ జేస్తూ మహాత్ములను, త్వరలో విముక్తిబొందించవలె నను కోరి కతో పూజాప్రార్థనలు నడుపవలసిన ప్రసిద్ధిరోజుగావుంటున్నది.

18-3-22 రోజు లోకబాంధవులగు మహాత్ముల శత ఆరంభమని ప్రారంభించడము యుక్తముగా తోచలేదు.

1869 సంవత్సరము ఆక్టోబరు నెల 2 తేది లోకబాంధవులగు మహాత్మగాంధీ వారి జన్మమదినముగా వుంటున్నది గాన ఆదినము మొదటి గాంధీశత ఆరంభమని ప్రారంభించుటకు దేశ భక్తు లెవ్వరును అతేపించరని మామృతము.

మరియు కాంగ్రెసు ప్రారంభరోజు మొదలు లోక బాంధవులగు మహాత్మగాంధీశత ప్రారంభమని ఆరంభించుట ఉత్తమమని కొందరి అభిప్రాయము.

ఈ రెండువిషయములనున్న సిద్ధాంతికరించి స్థిరపరచ గలబాధ్యత శ్రీయుత వింజమూరు భావనాచార్యులవారే హించగలరు.

ఆర్. చెంగారెడ్డి,

పోడవరం, చిత్తూరుజిల్లా

పశ్చిమ కృష్ణామండలసంఘము

౧౦-౧౦-౨౨ తేదీని పశ్చిమ కృష్ణామండలసంఘ సభ్యులు శ్రీ డాక్టరు రామచంద్రరావుగారి అధ్యక్షతకొండ సమావేశమై యీక్రింది తీర్మానములను జేసిరి.

శ్రీరాజా కోటగిరి వెంటట కృష్ణారావు బహద్దరు జమీదారుగారిని మండల కార్యదర్శిగా నియమించుటకు గాను యిది నాకు శాస్త్రదర్శిగా జేసిచేయుచున్న శ్రీ తాడేపల్లి వేణుగోపాల రావుగారి రాజీనామాను అంగీకరించడ మైనది. అప్పానే గంపల గూడెము కుమారరాజుగారిని యెన్నుకొనుచు వేణుగోపాల రావుగారిని మండలఖద్దరు కార్యదర్శిగా యేకగ్రీవముగా నెన్నుకొనిరి.

జిల్లాఖద్దరు కమిటీని యేర్పరుచుటకును ప్రతితాలూకా నుండి యిద్దరు తక్కువ లేకపదా క్రిందియును యెన్నుకొనుటకును తీర్మానించడ మైనది.

పశ్చిమ కృష్ణామండల కార్యము సంఘము తన వరకు లకు లాంగి తమ జిల్లాలో నె.కొల్పబడిన వరక నెరి పరిశ్రమలనుములకు సర్టిఫికెట్లు నిచ్చుటకు తీర్మానించుకొనిరి.

అట్టి నియమములను నిర్ణయించి సర్టిఫికెట్లు నిచ్చుటకును పశ్చిమ కృష్ణామండలమందు ఖద్దరువాస్తాపీకిగాను చేయకలసిన సకల ఏర్పాటులను జేయుటకును ఖద్దరుసంఘమున కధికార మియ్యడమైనది.

ఈక్రిందివారు ఖద్దరు సంఘసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

౧ అయ్యంకి వెంకట రమణయ్యగారు, ౨ గొయ్యూరు అయ్యతరామయ్యగారు, 3 నూకల వీరరాఘవయ్య గారు, ౪ కాటాగడ్డ రఘురామయ్యగారు, 5 గాయత్రీ అంకరామయ్య గారు, 6 మట్ట మల్లికార్జున రావుగారు, ౭ టింటూరు నరసింహారావుగారు, ౮ కొమరగిరి వీరరాఘవయ్యగారు, ౯ వేలూరి యజ్ఞనారాయణ కాన్తులుగారు.

శ్రీ వివేకానంద పుస్తక భాండాగారమును ఆర్యమతబోధినిసభ

మహాశయులారా! కొందఱు రాయలు ఆభిరుతాభిమాన పరంపరచే వైకుంఠానికి పుస్తకాలయమును 1905 వ సంవత్సరమునను, ఆర్యమతసంఘసమావేశము 1910 వ సంవత్సరమునను, విద్యాభివృద్ధిసమావేశము 1915 వ సంవత్సరమునను, స్థాపించియుండి ఇటీవల అనగా 1917 వ సంవత్సరమున ఇన్నియు వై పుస్తకాలయము పేరున సంఘభవముతో నెలకొల్పి నేటి దనుకాభిమానభావనల పరాజిల్లకేయమున్నందుల కొంతయు సంతసింపుచున్నారము.

ఈభాండాగారమున ప్రబంధములు, పద్యకావ్యములు, మహాపురుషులచరితములు, నచ్చరితము లాదిగాగల ఇంక ననేక పూర్వసద్గ్రంథరాజములతోను, ఆంధ్ర, కృష్ణ, గోదావరి, పంచానన, రవి, మున్నగు వార్తాపత్రికా రత్నములతోను విలసిల్లుచున్నది. ద్రవ్యలేమిచే మహాహించినటుల ఇంకను కలవాటి లేవనిమటకు వెనుకంజ నేవలనని వచ్చుచున్నది. భాషాభివృద్ధికి మేమిన్నిపాట్లు బదుచున్నను భాండాగారమునకుగల అవాంతరము తొలగిపడేత లేవన్నందుల కొంతయు నిశ్చయించుచున్నారము. ఏమందుచో ఇంతటి గ్రంథాలయమునకు నిలువ నీడలేక కాకినాడ జగన్నాథపురమున యేనువారి వీధిగల చిన్న కుటీరమున తన దుస్థితి స్వత్ర సెరుక పడుచున్నదో యన విక్రీయి హైస్కూలువలన నివసించి కాలమును వెళ్ళుచున్న చున్నదేగాని నీయంబు తావునందు తన నిర్దిష్టకాలతో తన కావ్యలేఖనము గడపకుండుట కదు విచారము. ఇంతకును కారణము భవలోపమే గదా, ఇందులకై పోకడలతి కర్పించుటకుగాను ప్రస్తుతము రు 1000లు కావలసి యుండుటచే దయా మయులగు నీ పురపంచములు, గామేతరమహానీయులు- వారి రికక్షానసారముగ దీక్షుసహాయ మొనర్చి ఇట్టి మాసత్పత్తియై మునకు తోడ్పడఁ బ్రార్థించు.

సందూరి కామేశ్వరరావు

కావ్యదర్శి, కాకినాడ జగన్నాథపురం.

బాగున యూనియన్ బోర్డు సన్మానము

బాగున యూనియన్ బోర్డు నాకు యీనెల తే 14 ది కనివారం సావంకాలం 4 గంటలకు బోర్డు బాలికాపాఠశాల భవనములో సభాసరిపి, బ్రహ్మపురా తాలూకాబోర్డునకు 6 సంవత్సరములు అభ్యుత్థులుగనుండి ప్రభామోదకరమైన పనులను జరిపిన ము||రా||శ్రీ మార్కెట్ గంగరాజు పంతులుగారికి పురజనుల పక్షమున సన్మానము గావించిరి. ఆనాడు గ్రామములో పలు చోట్ల ఆర్పిలు జుడాలు, తోరణములతో చక్కగ అలంకరించిరి. పంతులుగారిని కర్నూరు మాంకట్లకులగారికి తీసిరి. సోపేట, యచ్చారం, బరంపురంనుండి కొంతమంది విచ్చేసియుండిరి. పంతులుగారి కారవాగ్ధమై యూనియన్ బోర్డువారు అల్ప హారదించు కొనగి గతిగొందిరి. పిమ్మట బోర్డు సభ్యులు పంతులుగారితో ఛాయాపటమును పీనుకొనిరి. సాయంకాలం 5 గంటలకు వైప్రార్థంతో సభ ప్రారంభమాయెను. సభా భవనము ప్రేక్షకులతో క్రిందికియుండెను. ము||రా||శ్రీ చెన్నూరి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. యూనియన్ బోర్డునా రొంగిన సన్మానపత్రమును శ్రీమధుమాదనపాడి ఖండంగారు చదివిరి. అందు పంతులుగారు తాలూకాభివృద్ధికిని బాగున గ్రామములో విద్యాభివృద్ధికిని, ఆమృతి స్థాపనకును, మార్కుటులు జలాధారవతుల యేర్పాటునకు వారు చేసిన ఘంకార్యములగుర్చి పేర్కొనిరి. ము||రా|| శోభ మెకటరెడ్డి నాయుడు, రామానుజ మొక్కజమ్మయ్య కట్నాచార్యులు వంద పల్లి నువ్వురావు పంతులుగారు, గంగరాజు పంతులుగారి గుణ గణములను పేర్కొనుచు వారి అభ్యుత్తర పదవిలో తాలూకాభివృద్ధికిని కామాభివృద్ధికిని జరిగిన సత్కార్యముల గుర్చి ప్రసంగించిరి. గంగరాజు పంతులుగారు గ్రామముల పక్షమున బోర్డునా రొంగిన సన్మానపత్రమునకు యుచితరీతిని ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, గ్రామముల ఆదరణకు కృతజ్ఞులై పూర్వక వందనము లర్పించిరి. పిమ్మట అభ్యుత్థులు గంగరాజు పంతులుగారి కాంత స్వభావము కార్యవతులమొకలగు నున్నందులగుర్చి ముచ్చటించి వారు తాలూకా జిల్లాబోర్డులలో లేని కొరతను గుర్చి తెలిపిరి. వారి యాలోచనాభివృద్ధిని శ్రేయస్సును గోరుచు నభ్యాభ్యుత్థులకున సభితులకున వందనము లర్పించిన పిమ్మట సభ జయజయ ధ్వనులతో ముగిసెను.

పురవాసి.

చిత్తూరుసభలు - అస్పృశ్యత

ధర్మసంస్థాపనార్థమై శ్రీగా ధిమహాముషి భారతదేశ మునకు స్వాతంత్ర్యవిజయము చేతుర్చు కంఠము గట్టుకొనిన యిక్కాలమున, తదిద్వంద్యముగా చిత్తూరులో ఆంధ్రరాష్ట్రమున సభ అభ్యుత్థులగు శ్రీయంత శివనాథ శాస్త్రినారాయణ పంతులు గారు, అస్పృశ్యతకు, స్వరాజ్యసంపాదనకు ముడి ఎదులకు అని లేచిరి. “బ్రాహ్మణేతరులు కాకేను ఉద్యోగము లన్నియు తా మాత్రమించుకొనుకలకై స్వరాజ్య ముక్కుజలేదని చెప్పు నట్లే అస్పృశ్యత తొలగించినంతమాత్రమున వారు ప్రబోధము కలిగితరువారే స్వరాజ్యసంపాదనకు వారు ప్రతిబంధము కావచ్చును. ఇది యెంత ముఖ్యమైన గమ్యమైనను, ఇది తేలనిది స్వరాజ్యము రాదనడానికి పీటలేదని” వారు చెప్పిరి. అనగా యోధ్యములచులందఱు బ్రాహ్మణులవేచాకటై న్యాయస్థానములందు, ప్రభుత్వోద్యోగములందును, పాఠశాలలందు బ్రాహ్మణులెవరును లేనిమామతులుగారి అభిప్రాయము కాబోలు! పంచములు బ్రాహ్మణేతరులు ఉద్యోగాదులు వీడలేక పాపము లేలాదుచున్నారు కాబోలు! వంచముల అధికసమన్వయ పరిష్కరించి అస్పృశ్యత నట్లే వెల్లెదరే! వైసాఅయిన వ్యయము కావంద పరిష్కారమును అస్పృశ్యతావిమోచనమట్లే చెట్టి కొట్ట కొలిది భవ్యయముచేసి మమ్ములను దాగిద్యవిముక్తులగు గావించెదరట! బలే! కనుకకొమ్ములయినను వెట్టికొనుటే, పట్టణ మంతయు చూరకు విడచిపట్టునది!

మహాప్రభువులారా! తమ వివేక ఆచారావనతులకు జద్దులమై కేటిని మీరు నడవకూడదని కావించిన పీఠులను ఇట్టికేమేము కండ్లెత్తిమాచియె యెఱుంగము. ఇక నిర్లక్ష్యము నూతులు గుడిగోపురంబులు క్రతమలగంతి వేతే నావ్యవస్థ జలేదు. మీ ఆమాతమ కావనతులకు నమస్కారములు. మీవ్యక్తి స్వాతంత్ర్యములు మీరపొందుచు మీ దీనిసోదరులకు మావ్యక్తి స్వాతంత్ర్యములు హరించి ఆనాథులు అజ్ఞానులకు మానోబదుమ్ముకొట్టి ప్రతుకుట కేవలము వేళభక్తి చేకసిన కాబోలు!

పంచములను యొక నిరంకుశముగా అగ్రజాతులు పాలించునది యెల్లజను లేరిన విషయమే తమ అనుగ్రహములకు దాపాను దానులమెయిండు ఆనకొట్ట నిమ్మ జాతులనుకు మమ్ములను తమచేతియందు కీలు బొమ్మలనుగా చేసియుండగా, స్వరాజ్యసంపాదన కట్లు మేము ప్రతిబంధముగా నుండుదుము? ఆశ్చర్యము! హాస్యాపకము! మా దాస్య కృంఖల విమోచన మునకు ఆనవర ప్రాముఖ్యత నిమ్మటలన ఆనవరమగు విరోధములు సంభవించునట! ఆహా! అజుదవంతు ప్రజలనుకు మేము దాస్యకృంఖలము లనభవించుచుండగా మీరు స్వేచ్ఛ

స్వాతంత్ర్యాయుధమును గ్రోతదరట! ఇదియే కాబోలు జ్య అభిలాషుల వాంఛలు!

అస్పృశ్యత నట్లే వెట్టి స్వరాజ్యంబుల కలగులాభముల లో అన్ని జాతులతో పాటు మమ్ములనుగూడ భాగస్వాములను చేసెదరట! ఉట్టి కెక్కలేనిదే స్వర్గమున కెరురుడున్నది! ఆహా! జన్మహమ్మలకే నోనుకొనని నీదీతులకు స్వారాజ్యభాగము నిచ్చెదరట! వీరి బోధావ్యములకు మేమెంతయు కృతజ్ఞులము.

చిత్తూరు సభలో మా తీర్మానము వై మాట్లాడుటకు అనేకులు వేదికపై తమ వాక్ కూరత్యమును జూపిరి. వివేక వాచముల కేమిలెందు! మా కష్టములను, ఆంధ్ర ప్రముఖులకు ను ఆంధ్ర నారీరత్నములకును, స్వజనులుగా విన్నవించుకొనుటకై మా తీర్మానమువై మాట్లాడుటకు అభిమము రెండు నిమిషములైనను తావొంగమని మేమిన్ని విన్నవించినను, శ్రీ అభ్యుత్థులులేరుకావ వ్యాపముననుడివినట్లు ఈసమస్యను అనవర ప్రాముఖ్యతకల్గ ఇతరులు విరోధులగుదురు. అను నీతి తామే ఆచరణలో వెట్టి మా కరకాశము నిర్వలేదు. నిరుడు బరంపురపు ఆంధ్రసభల తీర్మానముల వలె కాగితములు నలువెనవి. తీర్మానములకు లోటులేదు. ఉపన్యాసములకు లోటులేదు. మా సమన్వయ గురించి మాట్లాడుటకు కాల్గెను నివేదికపై పంచముల మగు మాన ఆరకాశములు లేవు కాని స్వరాజ్యసంపాదనలభములలో భాగ స్వాముల మైవా అయ్యెదమని స తనిల్లము న్నారము.

స్వస్థుభావేతుపరులు పరకేతుస్థులను కోరట కల్ల. బాధ్యతావాద్యతలకు గుర్తింపక ఉపన్యాసరంగముల మీద ఆ వేదావనములై గంటలు వేసినంతమాత్రమున శ్రీ మహాత్ముల అనుచరులేనా? పంజాబు వధులను గూర్చి దయ్యరు మొదలగు జారిని సభలయందును, పత్రికలందును, వారిని సాగదీసి తిట్టని హిందువు డొక డైననుగలదా? ఈ దేశవాసులు, హిందూమతస్థులు, సమాన స్వాతంత్ర్య అర్హులగు మమ్ములను మాంపులుగా భావించ నంతకాలము ఇటువంటి వధులు జరుగుచున్నవి. జరుగుచున్న చనిశ్రీమహాత్ములు యెన్ని సారులు హిందూదేశము కావించి కాదు! ఆయ్యో! దయ్యరు మొదలగు వారిని రాక్షసులని వాకొనిన అహింసాపరులగు హిందువులు తమ మతమునకు సహితము జెందిన సోదరుల మగు మమ్ములను తరతరములనుండి అణగదొక్కి, మానవహక్కులను వైతము లాగుకొనిన నాగరికతగ్రంథులగు మమ్ములను యే పేరుతో పిలువవలయునో తెలియకున్నది?

అస్మదేకి రులార! ఇంటిగలుగని దేరచ్చగతి చెదరా?

రాయుడు గంగయ్య

ఆగశతలహాము

రు 116 లు బహుమానము

(213)

శుభ, దగ్గు, ఒకరుపు, ఉబ్బసము, మొదలగు క్షేమవ్యాధులకు ఈ ఔషధము అమోఘముగా పనిచేయును. 1 నెల రోజులకు ఎటువంటి శుభముకాక నైనను పూర్తిగా నివారణమగును. దీనికి పర్యయలేదు, వారంగోజులలోనే చాలా భాగము దీనిగుణము కనిపించును. అట్టి నమ్మకము లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాకు పంపియెడల మేము స్వయముగా తచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటవీపట్టు వైన ప్రాణిబలహుమానము తీసికొనెదము. వారంగోజులకు సరిపడు మందులు 2.5. ఖర్చులతో రు 1-6-0 లు ఆగును. 1 నెల రోజులకు రు 4-6-0 లు ఆగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మేనేజరు శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా

సిద్ధ ముకరధ్వజ

(వైషజ్య రత్నావళి 920 పుట)

ఇది కామార్యోషధములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు కుడిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, విష్ణుకాంచనము మొదలగు విలక్షణల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. వై గ్రంథములలో యోగము ప్రకారము నిర్మయముగా మాత్రే కలగఁగ భేదములేయియున్నది. శో శ్రేష్ఠ్యాచారవిహారో నకదాదిద్విపద్యతే! మేధాయోః కాంతివనః కామోద్ధిగన్యకృష్ణహారో బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. కిరీటునకు కాంచనియును. హెచ్చుగ భావుత్వీకేసి కామోద్ధివనము కలిగించును. అతిమాత్రము, శుభ, శుభకార్యములు, మొదలగు భావుత్వయోగములగు వ్యాధులలో హెచ్చుగ నుపయోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందుతో బంపబడును. రు 25 మాత్రల రు 5-0-0 ఆంధ్రఆయుర్వేద సార్వసీ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,925. డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది. 19 హరిన్ రోడ్డు హంటురోడు, నుర్రాగు. నిత్యముగా కయారుచేయబడిన శాస్త్రీయశాస్త్రములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. మోసపుమందుల వలనను, ఇతరులకుకూడ ఇదేమోస్తరుగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోకుడు. ప్రాంతీలు:— (1) 149, హైరోడ్డు తిరువళిక్కేణి మద్రాసు, (2) హైరోడ్డు, తిరువతి, (3) 405, టంకశాలపేటి, మద్రాసు. (4) 2, బజారు రోడ్డు, రాయచోట, మద్రాసు.

అంగోరానహయ
సైన్యనిర్మాణము

[ఎం గు థం డి యా]

అంతా పాడుకాదు. ప్రభుత్వమువారు దాని నవకాశముగ గ్రహించి యాభారమును పోరాటము నాపు నుద్దేశ్యముతో మహాత్ముని దుర్బిప్రాయమును సంతోషముగ వెలుగ నే ప్రకటించియుండిరి. కనుక మనమీపోరాటమును సాగించుచుండకలె ననియే మన నాయకుని యుద్దేశ్యమని యిందుమూలమున దునమునిస్సంకముముగ గ్రహింపవలెను. విజయమును పొందవలెనని. భగవంతుడునుగ్రహించిన, తుదవరకు మనముపోరాటమును సాగింతము. దైవికపక్షపు నైతికబలము క్షీణింపియుండున్నది. ఈ విషయస్థితియందు మనము పట్టుదలతో, మనోనిశ్చయముతో నిలచుకొని మన విజయము చేకూరకు నిశ్చయము-ఎగుడు-డియ.

ప్రజలింకను నాయకత్వమునకును, ఆదేశమునకును ఎర
వాడ చెఱసాలవంక తత్వము నిడుచునే యున్నారు. అందా
త్వర్యము లేదు. అనుమానము లనేకవిధముల ప్రసరించుచున్నవి.
పటపురు పటవిధములగు నభిప్రాయముల నొసంగు చున్నారు.
కాని చెఱసాలలోనుండు మానవుని యటయే తమ కాజేతము
గాని నికరుల యభిప్రాయములుగావని ప్రజాతలంచుచున్నారు.
తాను ప్రారంభించిన యదృష్టము కలన లాభము గలగలేదని
అయనకు స్ఫురించినచో, అట్లంగీకరించిన తనకవమానకరముగ
నుండునని అయన యెంచువాడుగాడు. అట్టియభిప్రాయ మాయ
నకు గల్గియుండిన అయన దానిని వెఱిబుచ్చుటలో నొకరికి

భారత మహామృదీయు లీ శార్యసాధన కుపాస్వంటగఁ
స్వాయ్యము. తమ స్వంతబానిశత్యము నికమీదట వెనుకటి
కన్నను స్పష్టముగ కనుగొని విచారింపగలరు. తుర్కీకి కత్తి
కొలది వారు ధనాయము చేసిరి. కాని తమ జన్మవృత్తమగు
స్వాతంత్ర్యమును తమకే లభించునటుల జేసికొని తామును
తుర్కీదేశస్థులతోపాటు భారతమహామృదీయులు సమానస్థా
నము విహించి కూర్చొనుటకు నిర్ణయించుకొని పూనుకొనకున్న.
జడత్వము వారి నావహించిన ట్లగును. ఒకడు చాల దీదవాడు.
వాని కిట్లుకొనుటకు సరియైనబట్టలు లేవు. తోడుగుకొనుటకు
అన్నియు చనిగిపోయిన చొక్కాలు, వాని బంధువున కొకరికి
నివాహము జరుగుచున్నది. అవశ్యముగ వెళ్లగలసియున్నది.
అట్టి పేదవాడు బంధువుని వివాహమునకు వెళ్లుటయెట్లుం
డునో తుర్కీస్వామాజ్య పునఃస్థాపనావసరమున, స్వరాజ్యము
సాందని భారతము హాజరగుటయు నంత యవసరముగ నుండును
హిందీత్రియగివానికి గాలి రానిచ్చుట యెంత యవసరమో, స్వా.
ననపు తుర్కీతో శౌరవప్రదమగు సంబంధముగల భారతమున
నను స్వరాజ్యము నొసంగుట యంత యవసరము.

సానికవార్తలు

ఇంజనీరింగ్ బాంక్ ఆఫ్ ఇండియా:—ఈ బాంక్ సంవత్సరము చిట్టచుట్టల మార్పుచేసిన, ఆమార్పుచేసినవోట కాతాదాని పూర్తిచే ప్రాబుడవలయునని అడిటరు కెరలు గారు తెలుపుచున్నారు (ప్రచురణసంఘము)

చెన్నపురి ఆస్తిము:—అక్టోబరు 21 వ తేది తో ఆంధ్రమొండిన వారమున 20 మందికి మహాదీకము సోకెను. 9 మంది మరణించిరి. ఇరువురకు కలరా తగిలెనని ఎవ్వరు మోక్షించియుండలేదు. ఇతరజ్వరములకల్ల 50 మంది మరణించిరి.

ఆర్యసమాజవలనమందిరము:—ఆర్యసమాజ ఉచిత, ఈ మందిరము (158 టంకకాలవీధి) యీనెల 25-వ తేదీన దీ సోదాది కుంభావసరము ట్రెస్సు ఆఫ్ ఇండియా, బస్టిను, పోస్టుత్రిక, స్వదేశీమిత్రిను, హిందుత్రికలు వలనమందిరమున నుండుననియు, సమాజపు కార్యదర్శి ప్రకటించుచున్నాడు.

చెన్నపురిమహాజనసభ:—మహాజనసభ సాంఘిక, మానవజాతి కడచిన ఆదివారము సాయంత్రము సమావేశమయిరి. కడచినసంవత్సర మంతయు చందా చెల్లించని వారు సభాకార్యక్రమమునకు సామర్యమునకుడనని యన్. శత్యమూర్తిగారు యజమానించిరి. ఈవిషయమున కార్యకర్తలచేత సంఘమువారు ఆలోచించి తగువిధమున తీర్మానించవలయునని అభ్యుత్పల్లవ యన్. శ్రీనివాసయ్యగారు చెప్పిరి. సాంఘిక పథవాగల కాబోవు ఆదివారము జరుగును.

విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేయుట

బాల్కరు బ్లీచింగ్ సోడా ట్రెస్సు ఇచ్చుట
హిలర్ జిల్లానుండి ట్రెస్సరు, అవలంబులనుండి విద్యుచ్ఛక్తి తయారు చేయటకు చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు వాల్చరు ట్రెస్టింగ్ సోడా, కెరలు ఎలక్ట్రిక్ కంపెనీ (లండన్) వారి సహాయమున ఆల్బర్ట్ డిస్కను ఆర్. డి. రివర్సుగార్లకు అనుమతి ఇచ్చిరి. ఈ ఏర్పాటును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తామెడించి వారు. (ప్రచురణసంఘము).

న్యూజీలాండుకు పాసుపోర్టులు

[ప్రచురణ సంఘము].
పుట్టుకవల్లన, వంశమువల్లన (బిటిషువారు కాక యిది) నకు నూచింపబడినవారికి న్యూజీలాండుకు పాసుపోర్టు లివ్వబడును.
(1) న్యూజీలాండు ఇమిగ్రేషన్ రెగిస్ట్రేక్షన్ ఆక్ట్ 1, 2 కేక్షనుల ననుసరించి రవాదారిచీటి పొందినవారు.
(2) ఆచీటియందు జన్మించినవారి కుటుంబమునకు చేరిన వారు వానిసేవము (3) ఆస్ట్రేలియాలోను లేక వ్యాపారము కొనుగో లేక విద్యాభ్యాసమున పోవువారు వారి కుటుంబమునకు చేరినవారు (4) కాలాశీతరోగము పొందిన రవాదారి చీటిలిగి ఇతరపనులకల్ల న్యూజీలాండు కడలివచ్చినవారు (5) న్యూజీలాండును చేరిన మేర్పును కొనియెచ్చువారి భార్యలు విద్వలు వీధు తమ సంబంధమున ప్రధానరాజధానిమాజిస్ట్రేటు లేక జిల్లా మాజిస్ట్రేటు ఎదుట యుజువుచేసికొనకలెక. ఇట్టి వారిని పిచ్చుకొని వచ్చుటకు న్యూజీలాండు నడున్నవారు ఆ ప్రభుత్వము వారి అనుమతి పొందియుండవలెను.

ఎల్ రెడవల్లు (కాడెక్ గా) డి. కెం. రు 81 వ తేదీన మరణించెను. ఎల్ హోక్స్టర్లు బట్టరుగారు జనవరు 3 వ తేదీన మరణించెను. రంజూషలో కాన్స్టేబులు చేయబడిన నియామకముల వాడ కన్స్టేబుల బహిష్కరణమునకు మండికల్లు స్వప్నమగును ఇండియాకార్యములకు రెండింటిని చిరి 6 గ. గు. నిశామి పలు డి. 2 కాధారకర్తలములకు (చె) 4 గురును నిశామింపబడిరి. ఇండియా కర్మములకు హిందువులు, ముస్లిములు- పార్సీలును వాడ నెన్నుకొనబడిరి. మిలిన్ మాములకును ప్రతిధ్వలు కల్లు చిరి తిరియ్యుచున్నది.

అక్బర్, డిల్లీ, అగ్రా, సిల్వా, లాహోర్, అంబాలా, రాజ్ కుండిపురముల మారుగా గొప్పకోర్టు చేయబడినది. బొంబాయి ప్రెస్కోర్టు కేసున రకుచున్నది.

పంటలు

[ప్రచురణ సంఘము]

మొట్టమొత్తము

1922 సంవత్సరము ఆగష్టు మాసములో ఈరాజధానియందు (విజిన్ జిల్లా మినహా) 2983,900 ఎకరములయందు పంటలు చేయబడియుండెను. నిరుడు 8764,500 ఎకరముల సాగుబడి చేయబడినది. నిరుటికన్న ఈసంవత్సరము వర్షములు చాలతక్కువ. అంతభృతం, కొయింబుత్తూరు మధ్య జిల్లాలలో కర్షణులు లేండున పంటలు బాగుగ లేవు. ఈజిల్లాలలో నిరుటిసంవత్సరములో సగము భాగమే సాగుబడి చేయబడినది. గుంటూరు కన్నులీ టెల్లొంజిల్లాలలో నిరుటికన్న కొంత అధికమగు ప్రదేశము సాగుబడి చేయబడినది.

ఈసంవత్సరము ఏప్రిలు మొదలు ఆగష్టులోగ 685 9600 ఎకరములు సాగుబడి చేయబడినది. నిరుడు 8118800 ఎకరములు సాగుబడి చేయబడినది.

మాగాణిభూములు

ఆగష్టుమాసమున 1108900 ఎకరములు సాగుబడి చేయబడినది. నిరుడు 1218000 ఎకరములు సాగుబడిచేయబడినది. నెల్లూరుజిల్లాలో నిరుడు సాగుబడి చేయబడిన ప్రదేశమునందు 5 వ భాగము మాత్రమే యీసంవత్సరము సాగుబడి చేయబడినది. గోదావరి కృష్ణాగుంటూరుజిల్లాలలో నిరుడుకన్న కొంతఅధికమగు ప్రదేశము సాగుబడి చేయబడినది.

ఏప్రిలు మొదలు ఆగష్టులోగ 8041 900 ఎకరములు సాగుబడి చేయబడినది. కడచిన సంవత్సరము 8117 600 ఎకరములు సాగుబడి చేయబడినది. గోదావరి నెల్లూరు జిల్లాలలో సాగుబడియైన ప్రదేశము కొంచము తక్కువగనండు. దక్షిణ జిల్లాలలో కొంచము అధికముగ నుండెను.

ప్రత్తిపంట

1922 సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెలఖరతు 67500 ఎకరములందు ప్రత్తి పంటచేయబడినది. వివరము లీ క్రింద తెలుపబడినది.

Table with 3 columns: Crop Name, 1922, 1921. Rows include: సెప్టెంబరు నెలఖరతు, ప్రత్తిపంట చేయబడిన ప్రదేశముల వివరము, దక్షిణము (కంబోడియా వోల్ఫు), ఉత్తరము, పశ్చిమము, కాకినాడము, ఇతరములు.

నీటిపారుదల వసతులు తృప్తికరముగ లేనందున నిరుటి కన్న యీసంవత్సరము కొంచము పంట తగ్గినది. వివరము లీదగు ప్రకటించబడినది.

సెప్టెంబరు నెలఖరతువరకు వివరము చేయబడిన ప్రదేశముల వివరములు

Table with 3 columns: Crop Name, 1922, 1921. Rows include: సగ్గారములు, డెక్కను, కర్పాటము, మధ్యజిల్లాలు, దక్షిణజిల్లాలు, పశ్చిమతీర చండలము.

చెరుకుపంట

ఈ సంవత్సరము సెప్టెంబరు మాసమువరకు 12580 ఎకరములలో చెరుకుపంట చేయబడినది. సెప్టెంబరు మాసాంతము వరకు పంటచేయబడిన ప్రదేశముల ఎకరము లీక్రింద ప్రకటింపబడినది.

Table with 3 columns: Crop Name, 1922, 1921. Rows include: ఏజిన్జిల్లా, గంజాము, విశాఖట్టుం, గోదావరి, టెల్లొం, దక్షిణకర్నాటము.

లాయడుజారిగారి నిష్క్రమణము

వక్రికాభిప్రాయము

కన్సర్వేటివు కమిషనరీ కర్ణాటకము రావమ్మను, రాక పోవమ్మను. వచ్చిననది సమగ్రమై దీర్ఘ కాలము నిలువనమ్మను, నిలువని పోవమ్మను. లిబరలు కమిషనరీ ప్రాంతయొక్క యోగము లిప్పటికాలమునకు వనికి రావని వారు ప్రహింప వమ్మను. ప్రస్తుతము కార్మిక పక్షమున వైక మత్తము లేక భిక్షుకత్త లేగ్గడ వమ్మను. బోర్లాగారు సమగ్రమగు మంత్రి కర్మము నేర్పడవ వమ్మను. ఏన్నయ లేక పోవమ్మను గాని ఒక్కటి మాత్రము నిశ్చయము.

గ్రేటు బ్రెటను దేశముయొక్క విఖ్యాతీకి భంగము కలుగకుండుటకు శీఘ్రముగ బ్రతిష్ఠ స్వభావము మరిల దిట్టకడవలెను. చేనిచో నీటిగురి దివివారు ప్రపంచ సంబంధమగు రాజకీయములలో పలుకుబడిని బడయజాలరు.

నిష్క్రమము - లాయడు జార్జి - చాతుర్యము ప్రవేశము - గాంధీ మహాత్ముడు - సద్విర్రసము

కరాచీ డెయిలీ కమిషను పత్రిక లాయడు జార్జిగారి ప్రభుత్వంతోఁబడినందులకు వగచుచున్నది. కన్సర్వేటివులు ప్రభుత్వము వహింపకుండు. చాలామంది కార్మిక ప్రభుత్వము వై సభిమాన మున్నది. అనేకపక్షము అందయించున టున్నది. పూర్వపు కొయిలివనులో మధ్యపులు చాలమంది కలసి పని చేసిరి. విషయమగు నిస్థితి కులలో చేరగనివారము పార్టీకభి మానమే ప్రధానముగా లవాకను అధికము వహింపదగదు. బోర్లా డెప్టీ కర్షణ ప్రభువులు వార్తలు గారు మొలకవారు లాయడుజార్జి గారి కొనమాధ్వాను గుదిర్చికోనుట మేని ఈ పత్రిక హెచ్చరింతున్నది.

Table with 3 columns: Crop Name, 1922, 1921. Rows include: చిత్తూరు, నేలము, కోయంబుత్తూరు, తిరుచాపల్లి, దక్షిణకర్ణ, ఇతరప్రదేశములు.

చేరు సేవగపంట

ఈ సంవత్సరము సెప్టెంబరు మాసాంతమునకు 1922-60 ఎకరములలో చేరు సేవగపంట చేయబడినది. సెప్టెంబరు నెలఖరతువరకు చేరు సేవగపంట సాగుబడి చేయబడిన ప్రదేశముల వివరము లీక్రింద ప్రకటింపబడినది.

Table with 3 columns: Crop Name, 1922, 1921. Rows include: విశాఖట్టుంజిల్లా, కర్నూలు, అనంతపురం, కడప, దక్షిణకర్నాటము, ఉత్తరకర్నాటము, నేలము, కోయంబుత్తూరు, తిరుచాపల్లి, తంజావూరు, ఇతరప్రదేశములు.

మొత్తము 1822900 1048000

మొత్తము

సెప్టెంబరు మాసాంతమునకు మత్తులపంట చేయబడిన ప్రదేశముల వివరము లీక్రింద ప్రకటింపబడినది.

Table with 3 columns: Crop Name, 1922, 1921. Rows include: ఏజిన్జిల్లా, గంజాము, విశాఖట్టుం, గోదావరి, కృష్ణా, చిగళ్ళుట్టు, ఉత్తరకర్నాటము, నేలము, కోయంబుత్తూరు, ఇతరప్రదేశములు.

ఆకలిల సత్యాగ్రహము

మొత్తము 2657 మంది ఆకలిల ఆరెస్తు చేయుట

22 వ తేదీని గొప్ప ఉత్సవము వివరములు.

భాయీభానుసింగుగారు
(స్వకీయ విలేజ్)

20 వ తేదీని ఆరెస్తు చేయుటకు ఆకలిలలో భాయీ భాను సింగుగారిని పిలిచి మిరుపకనామితిగా యాగ పోలినుంటి గిరి. ఆరెస్తుని చెప్పగానే ఆరెస్తు 9 x 0ంటలకు చేరా లోకి తీసికొనిపోయి చాలాదాంబిరి గుద్దికొట్టిరి. 2657 ఆరెస్తు చేసింగుగారిని పిలిచినట్లుగా నాకనామితిని నిర్దేశము గాని తక్కినవారు వలదనిరి. తెల్లవాగులు సింగుగారి కట్టు నిజరచెట్టిరి.

ఆరెస్తుల మొత్తము

మొత్తము 2657 మంది మొత్తము 2 వ తేదీని 100 మంది ఆరెస్తు చేసిరి.

ఫింబెను సిపాయిలజరి చెల్లట

గురుద్యారమహా సభ

22 వ తేదీని ప్రాంతీయమైన ప్రజలు విస్తారముగ గుర్తించుటకు ముగిసినది. ఆ ప్రదేశ మంతయును ప్రజలతో నిండిపోయెను. బండ్లు రా విలువకుం దెను. ఇండ్లకప్పులపై గూడ నెక్కి కూర్చుండిరి. స్త్రీలు పురుషులు పిన్నులు అందరును చాలవలకు ఉద్ధరు ధరించి వచ్చిరి. అమూల్యకలనాధరణములను ధరించుట మానినభావమును స్త్రీలు తెనుక వేసుకల నుండిరి. అట్టి విలువల వజ్రాల ధరించిన వారు బండ్లలో నుండి దిగి నేరెను. ఆకలిలకును ఎదురున్న భారీ ఫలమున కిమి నావేసిరి. ఆకలి నానా 600 మంది యుండిరి. తక్కిన వారు చుట్టును కూర్చుండిరి. సత్యాగ్రహాభ్యుదయ నూర్చి పిక్చర్-కొక్కరుగ గంభీరపద్యాసముల నియ్యసాగిరి. వారిలో కొందరు గీతముల పాడిరి. అగీతములను సభ్యులందరు సహస్రంతముల నందుకొని పాడుచుండిరి. స్త్రీలుగూడ నా గీతములను పాడిరి. కొందరు పద్యసింహిపిమ్మట గురజానకు తెల్ల గోరు వారు లెండని నాయకుడు నడివేసు తెంటి నూరుతుండి బాకాలు లేచి నిలిచిరి. వారిలో 25 మందికి బండ్లులు పూర్తిగా నెరిగినవి కొందరి కొద్దిగా నెరిగినవి. బాధిగా నెరిగినవారి సంఖ్య తక్కువగా నుండెను. వారిలో కొందరు యధాధికముల ధరించిరి. వారిలో కొందరు కాలు యధాధిక నెరిగిపోయిరి. అందు క్రమమునా నూరు మున్నాడు. కొందరికి పండ్లుండిరి, పర్మము ముడుపులండిరి. కొందరు అసింధుజరములవలెనే యుండిరి. ఇట్టి వారందరును గూడ సత్యాగ్రహమునకు సంసిద్ధులైరి. వారలందరినలసి ఉద్ధతిని నాయకుడు దువజేశ్చెను. వారందరు కంగీకరించి ప్రమా ణము చేసిరి.

పిమ్మట పాను నలుగురు కలుగురుగా ముందునకు వచ్చి నాష్ట్రాం ముందుంచి గురువువాకిర్యాదమును బడసి వెళ్లుచుం డిరి. గురుద్యార సంఘమువారు వారి కిందకిని పుష్పములల చేసి ప్రసాదముల కొసంగిరి వారివారి బంధువులు స్త్రీలును పురుషులును గూడ కొందరికి పుష్పములలు వేసిరి. పీఠంధరును యధాములో పోరినవీరులు. బాండు వేళములో వారు తక్కువ వద్దనుండి ఘంటాస్తంభమువద్దకు వచ్చిరి. ఆచట సనసమృద్ధము కడు మిక్కుటముగ నుండెను. బిడ్డ పెత్తనానిన యొకపదతియొ ఒకవృద్ధస్త్రీయును క్రిందబడిపోవునట్టి స్థితిలో వారిని కావడిరి. ఆచట నాకాలులేని ఆకలిని మధ్య కూర్చుండబెట్టి తక్కిన వారందరికీ గృహస్థుల కిదియైతే భార్యవలెను తీసిరి ఆచట కనిసము లగియుని ప్రజలు చేరియుండిరి. తీపానలికి వచ్చి ఆకలిలు మున్ను వారు ఫింబెను సిపాయిల జరిను చూచుట కాగిరి. గూర్తొనుచునుగూడ నలుగు నిండి యుండిరి. చాలమంది ఆరెస్తు చేసి ఆకలిలలో గూడ గురజానకు బంధులతో. ఆకలిలు గురజానకులోనుండి రెండుగంటలైన పిమ్మట ఆరెస్తు క బంధువుల వెళ్లెను. కర్పూలో నిట్టిని కిరి సిపాయిల జరిలు సిద్ధము కావలెను. బి. ఎ. పరీక్ష నిచ్చినవారి బరి జయిల్లాల జరిగూడ రాగలవు. ఆకలిల ఉత్సాహము వడు తేయుట సాధ్యము కాదు. హింసకుపులకు సిక్కులకు విరో ధమున కలిగిన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నట్లు తెలిసింది. అట్టి

గూడ నెరవేరవు. హిందువు లెన్నటికి నట్లు చేయరు. అటునండి సిపాయిలజరి బహుజను పయమున నభివృద్ధిహముతో నోక మహమ్మదీయు దువన్యసింఛెను.

***

డాక్టరు ఆనిబినెంటుగారు

తిరువాన్కూరులో నువన్యాసము సాగనియక పోవుట

తిరువాన్కూరులో తిరువాన్కూరు లాకాజీలో ఆని బినెంటు గారు యన్యసిండిరి. దేశమునందు చాల గౌరవించుట మున్న విద్యాధికుడొక్కడు బుద్ధిపూర్వముగ క్రతుత్వవట్టు ముల నట్లు ఫింబెను బానుటచే చాల మధువము కలుగును. అట్టి హానికరమును ఉద్ధతి నే వెళ్లుచుండినాడ నలంఘించుట కరదే కారకుడగును గాననే నేను చాలటు చట్టమును గూర్చి గాదితో వర్ణించితిని. ఆరెస్తులనుగూడ చాలవలకును" అని ఆని బినెంటుగారు నువన్యాస సభలో చాలకలకు మేర్పడినది. యువకులు ఈలలు నీత్యాగములు కావలసినవి స్యాతం త్రియును సంపాదించువిధ మిదేనా అని ఆనిబినెంటు గారు వారు వారుండెరి. ఆమె యువన్యాసము పూర్తియైనది.

మ్యూమెనిటేరును సంఘవార్షికోత్సవసభలో పిమ్మట గా యన్యసింఛెను కేన్యవలదెను. ఆమె కాక పూర్వము గాంధీ మహాత్ముడు అనినోదరులు బాబూమోతీలాలు మండిత మోతీలాలుగారు మున్నగు అసహాయవాదనాయకులను గూర్చిన పాటలు పాడసాగిరి. కొందరు బలవంతపెట్టుటచే ఒక్కొక్క పాటను రెండు మూడుసార్లు పాడవలసినవైను. అట్లు బినెంటుగారు వచ్చినను పాటలు పాడుచు నే యుండిరి. పాటలు చాలింపగా నే సభలో మరల పాడుదని కేకలు వేయు చుండిరి. అందులకు బినెంటు గారు కొంతసేపు మాది లేచి పోయి దని మరలాను మెయిలు విలేజ్రి వ్రాసెను.

***

బోల్లివికు ఏజెంటు

ఇండియానుండి తెలిమి చేయుట

రుబిన్ కాంటు లేక బోల్లివి అను నరిదును మరి ముగ్గు రును నెవ్వెంబరు 14 వ తేదీని కొంబోలో దిగిరి. పోల్లివిను నండి వచ్చిన ఫిఖుమహూరు అను స్త్రీయలో వారు వచ్చిరి. కొంబోలో వారి సమాచారి చెట్టిక నెల కరిగెనట్లు వేసిరి. పిమ్మట వారిని నెవ్వెంబరు పంపి వేయుటకు కొలం బోలో నున్న పోల్లివికర్తక సంఘమువా రొకరు పూచి పడుట చే వారిని నలుగురిని చెరసాలనుండి విడుదల చేసిరి. 29-వ తేదీని వారిని బెంగాలుమారు అను నాకలో పంపుటకు నిర్ణయించుడిను. ఈలోగా రూచికాంటురు తిప్పించుకొని యిండియాకు వచ్చెను. ఆతడు ఘనమృగ్ధిటిమిడు గా యిండియాకువచ్చెను. ఇతడు తిరువాన్కూరుకివచ్చెను. ఇతడు హిందూదేశభావ లేమియు రాని చెప్పెను గాని అరికి కని సము రెండుభావలైన వచ్చునని తెలియుచున్నది. ఆహాయాద్య మమునకు ముఖ్యస్థానముగు తిరుచినాపల్లి కలిడు వెళ్లెను. నిరా భారముగా నున్న తనకు స్త్రీయుని టిక్కెట్టును కొని యిచ్చివకు గూడ స్త్రీయలో తెల్లక ఆతడు రహస్యముగ తిరుచినాపల్లికి వెళ్లుటనుబట్టి ఆక చేనో కంకల్పముతోనే వచ్చుని నిశ్చయ మగుచున్నది. ఆతనిని తిరుచినాపల్లిలో చుగల కర్కణుచేసి కొంబోలోకు పంపిరి. (చంద్రాను మెయిలు.)

***

అఖిలభారతలిబరలు సమావేశము

క్రీనివాసశాస్త్రీగా రధ్యక్షత వహించురు.

డాక్టరు శ్రీకృష్ణగారు రఘుభక్తుగారులోనే యుండునను సంకతి యాధిగా తెలిసికొని ఆహ్వాన సంఘమువారు కి.న అఖిల భారతలిబరల్ సమావేశమునకు క్రినివాసశాస్త్రీగారి వధ్యక్షం లుగా వెన్నుకొనిరి.

కాంగ్రెసు ఆజ్ఞోలంఘనసంఘము

రిపోర్టు సూచన

సంఘమువారు తీర కాటము దీక్షతో పనిచేసి రిపోర్టును సిద్ధపెరి. ఆరెస్తులకు సంతృప్తికర మగునో నో తెలియదు. చాలమంది ఆరెస్తు నుచు. రెండు వాళ్ళొల్లంఘ. ప్రజలుదో నోక వనగున్ను. రికిరిం ఎం నవరిందిన తప్ప లేమన్న నిశ్చయ సువచ్చి. వాళ్ళ ఘనము. రిల్ల వెట్టుటకే వీలులేను ఇంకను ప్రజలను సంతృప్తి ఆజ్ఞోలంఘనమున తెట్టు కంటింబు చే ఆకలితో ఆరెస్తు వాయకుల కేమియును తెలియదు. కాన నీ నివాయ మన ఆజ్ఞోలంఘనము ఎంతమాత్రమున పనికిరాదు. యే సద్భవము గా తెలివెవని నానయ్యకము సువచ్చి టాల్లంఘనము. ప్రజల ను సిద్ధపయచున్నానని మహాత్ముడు ప్రకటించగా నే చాల ప్రహమముగా తలచిరి. ఇప్పుడెంతైన నట్లు ప్రకటించువో బెకరింపుగా తలచెను. ప్రజలు భూమిపై తిప్పిగా పోట యుండే ఆకలితై యుండ ఆకసములను ఆకసములకు నిర్ణయించుట కలన ప్రజలు విముఖులగుచున్నార. ఇప్పుడున్న ఆకలికా కేములను క్రిహించినావో ములు వారి చక్కగా నవనానాసిందెను. సంఘసభ్యులలో కొందరు ఆకలివాదులును పుష్టముగా తెల్లడించుటకు సంకల్పించినవారు గాని వేడిము చాలయుక్తి యుక్తముగ నుండగ దని ఆనిబినెంటు అలసాదాను రిలేజ్రి హి. మాక్సిడి కకు వ్రాసెను.

పులికి నెనులికి చెలిమి కుదురుట

మాంచెల్లరు పూలతోట

ఆ గ్లదేశమున మాంచెల్లరులో తెల్లిపూగార్డెన్న అను చేరుల తోట గలదు. అందు చాలజంతువులున్నవి. అందొక ఆడపులికిని నెనులికిని ఆరువారములనుండి స్నేహము ప్రారంభమై క్రమక్రమముగ బలమైనది. ఇప్పుడని రెండోను తీసికొనెనెనెలి యుండుటలేదు. అవిరెండును ఒక బోనులో నేయించును. ఒక తొట్టిలోనే నీరుత్రాగును. నెడపులి తిండి తిననపుడు నెనులి కింఘము విప్పుకొని యటనిలిచి అపుడపుడు కొద్దిగా త్రానుగూడ తినను. నెడపులి వరుండి యున్నపుడు నెనులి పాని నీళ్ళపై నెక్కి నడుచును. దానిమీసములు మెల్లన పట్టిలాగును. అది ఏమి చేసినను నెడపులి కిక్కురుచును. తోటలలోని వృక్షముల చరిత్రను 3000 ఏ ద్దముండియు వరికించినను గూడ నిట్టి విచిత్ర మగు మైత్రి యిదివర కెన్నడును నుండెట్లు తెలియరాతేదు. ఇది అత్యద్భుతమని తోటయజమాని గొప్ప తెన్నునుగాడు తెలిపినది. ఇదాను మెయిలు. పత్రిక వ్రాసెను.

ఇండియను సివిల్ సర్వీసు పరీక్ష

చెన్నపురికి గౌరవము

ఈ సంవత్సరము జరిగిన ఇండియను సివిల్ సర్వీసు పరీక్ష లు కిరీత్తులో చెన్నపురి పబ్లికమర్కెట్టు ఎక్జిక్యూటివు ఇంజనీరు ఎం. నీలకంఠయ్యగారి దుమారుడు ఎన్. మహాదేవయ్యగారు ఎం. పి. హానయ్యగారు మొదటివాడుగా నెగ్గెనని రింఠివార్త వచ్చి నది. చెన్నపురివారిలో నిట్టి గౌరవ ముందర కెవరినీ కనిగట్టకు పడదు. ఇందులకు చెన్నరాష్ట్రమునకు తిరువాన్కూరుకును చాల ఘనరీ చేహారగలదు. (హిందూ.)

చిత్రమున మోసము

ఇంద్రవానాసుని చిత్రకర్త యను నరిదు ఒక చిత్రము వ్రాసెను. అందు ప్రావీణ్యతతో తనపిల్ల వానిని పెంఛా మిచ్చెన ననియు, అతడు వేయియాభ్యులు నీహారలెనయియు చెప్పి 900 రూపలకు పుష్పకొని పిల్లవాని కావే కచ్చి వేసింది. వైకమును దిద్దినోమమువాడు చాలవని చెప్పి వేదపోయెను. మరువాడు పిల్లవానితెలివచ్చి అలంకరి పిల్లవానిని గొంపోయెను. ముద్దామృదయ్యనగతి తనకు తెలియకని చిత్ర కర్త యిచ్చు బువ నిరాకరించెను. ఇంతలో పిల్లవాడు పనిపోయెను. కేసును విచారించి నదికారి వైకపోయెను. ముద్దామృదయ్య తనకును గనుమించి 50 రూపాయల జరిమానా విధించి విడచి పుచ్చెను.

పంజాబు కాననసభలో గురుద్యారాణిలు కర్కణుపోల్కా మికుల కప్పులనొసగుట కొకటిల్లెను. పంజాబు ఆక్సలలిమిటె మను తీసివేయుట కొకటిల్లెను. సిమ్లాలో కొద్దియొక్కవర్గుల ఆద్యైవమున సౌకర్యముల కలుగజేయుట కొకటిల్లెను ప్రకృత్యైవదరట.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922 సం॥ అక్టోబరు నెల 24-వ తేది

మంగళవారము

గాంధీయుద్వమము:

చరిత్రకారునిదురభిప్రాయములు*

ఇండియా ప్రభుత్వమునకును 1921-22 సంవత్సరపు హిందూ దేశస్థిని లిఖించిన రివ్ బ్రూకు విలియమ్సుగారు, గాంధీ మహాత్ముని యుద్వమచారిత్రమును కడుదూరము వివరించిరి. నిరాకరణోద్యమమునకు సంబంధించిన అంశములను కలగూర్గంపగ సూచించినను, వానియందు మిడియున్న భావమునుగాని, నూతనోద్యమ ప్రాశస్త్యమునుగాని, వీరు కనుగొనజాలకపోయిరి. అధికారుల సులోచనములతో, మహాత్ముని యువ దేశములను పరికింపజేయువారికి, నిజసందర్భములు గోచరింపజాలవు. గాంధీమహాత్ముడు అద్భుతపురుషుడనియు, సహాయనిరాకరణోద్యమము నీతిపై ఆధారపడెననియు, ఉద్యమసాఫల్యముకొరకు నిర్ణయించిన కార్యక్రమములు, సదుద్దేశముతో నేర్పాటుచేయబడెననియు, మాత్రము రివ్ బ్రూకు విలియమ్సుగారు రంగీకరించుచున్నారు. కాని గాంధీగారి సిద్ధాంతములను, మామూలువిమర్శకులు హాళనజేసినవిధమున వీరును హాళనజేసిరి. అంతయుగాని, మహాత్మునిదృష్టిపత్ర మేదియో గ్రహించుటకు వీరు ప్రయత్నింపరైరి. ప్రాపంచికభోగములను త్యజించుట యత్కష్టమైనదని భావించెడి హిందువులు, గాంధీమహాత్మునివంక కాకర్షింపబడిరనియు, మహాత్ముడియలకోర్కెలపై సానుభూతి కనుబడిచినందువలన మహాత్ముడియల కర్షింపబడిరనియు, ఈరీతిన గాంధీమహాత్ముని పలుకుబడి దేశమున విస్తరించెననియు, విలియమ్సుగారు తెలుపుచున్నారు. భోగపరాయణతను వదలి త్యాగధర్మము నవలంబించవలెనని, గాంధీమహాత్ముని జీవితమే ప్రపంచమునకు చాటుచున్నది. వైరాగ్యమనినను, భోగత్యాగమనినను బెదరిపోయెడి పాశ్చాత్య విమర్శకులు, మహాత్మునిపిలుపును జూచి వెలుగొందుట వింత గాదు. మహాత్మునియుద్వమమునకు మూలాధారమును గ్రహింపజాలనివారు, ఉద్యమచిహ్నములకు వివరితవ్యాఖ్యానము గావించుటయు, పాఠకులను తప్పుత్రోవ కీడ్చుటయు, సహజమే. రివ్ బ్రూకు విలియమ్సుగారును, ఉద్యమ ప్రాశస్త్యమును గుర్తింపజాలక, అనేక దురభిప్రాయములను వెల్లడిజేసిరి.

గాంధీమహాత్ముడు నిరూపించిన నిరాకరణ కార్యక్రమము ప్రజలలో పరాధీన హ్యమోహమును తొలగించుటకును, వారియందు స్వాతంత్ర్యవాంఛను బలపరచుటకును, ఉద్దేశించబడెను. మహాత్ముని యుద్వమమునకు విజయము గలిగినా లేదా యని విచారించునపుడు, ఈ ప్రయోజనము తెంతపరకు సఫలమయ్యెనని యోచింపవలయును గాని, అపజయ మిక్కడ గలిగెననియు, అక్కడ గలిగెననియు నలుసుల నేరుటచే భోధపడదు. హిందూదేశ మింకను నెక్కుడు కార్యదీక్షను చూపిన

బాగుండెడిదని చెప్పవచ్చును. కాని ఇంతవరకును గలిగిన యభివృద్ధిగూర్చి వెలపుతెండ నవసరము లేదు. నిరాకరణోద్యమము తనప్రయోజనములను చాలవరకు సాధించినది. శాసనసభల ప్రతిష్ఠ దొలగెను. వాని ప్రయోజనరాహిత్యము ఎల్లరకు గోచరమయ్యెను. అహింసాధర్మమున కఖండ విజయము గలిగెను. ప్రజలలో నిదివర కెన్నడును బయల్పడని ఆత్మగౌరవసంరక్షణాభిలాష, బయల్పడుచున్నది. స్వదేశవత్ప్రధానముపై నను, జాతీయ విద్యపై నను, స్వధర్మానుష్ఠానముపై నను అనురక్తి ప్రజలుచున్నది. స్వధర్మానుష్ఠానమే స్వరాజ్యమును ప్రత్యక్షముజేయునను విశ్వాసము నాటుకొనియున్నది. ఇట్టిమార్పును రివ్ బ్రూకు విలియమ్సుగారు కనుగొనట దుర్లభము. నిరాకరణోద్యమపు ఘనోద్దేశములను ప్రభుత్వమువారు గ్రహించి, అవసర నిర్బంధమునకు బూనకపోయినచో దేశమింతవిషమస్థితిలోనికి రాకపోయెడిదే. దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పిన నిరాకరణోద్యమనాయకులపై ఎట్టి చర్యలను దీసికొనమని రీడింగ్ ప్రభుత్వమువారు మొదట వాగ్దానముజేసినటుల, రివ్ బ్రూక్ విలియమ్సుగారు రంగీకరించుచున్నారు. కాని, దాని నేల వారు చెల్లించరయితో, దౌర్జన్యమును కలనయిన తలపెట్టిన ప్రముఖుల ననేకుల నేల చెరసాలలలో బడవైచితో, విలియమ్సుగారు కారణము చెలుపరయిరి. ప్రభుత్వమువారు మొదటినుండియు సౌమ్యముగ బ్రవర్తించినటుల మాత్రము, వీరు సూచించిరి. ఇండియాలో నవలంబింపబడిన నిర్బంధ విధాన తీవ్రతయే సౌమ్యప్రవర్తనమగుచో, నిర్బంధము లేటులుండునో యూహింప నశక్యము.

వాలంటీరలపై విలియమ్సుగారు మోపిన నేరాలోచనల కాశాకషేయములేదు. నిరాకరణోద్యమము వెలులనయినను నిరసించుటకు తలపెట్టిన వారు కావించిన అపనిందలనే, వీరు ఆధారముగ నైకొనుచున్నారు. నిరాకరణోద్యమ ఫలితముగ, సంస్కరణములు ప్రజలదృష్టి నే మాత్ర మాకర్షింపలేదని మాత్రము, విలియమ్సుగారు రంగీకరించుచున్నారు. నిరాకరణోద్యమము జేసిన మేలిదియే. మాయవస్తువులను నిజవస్తువులనుండి వేరుజేయుట కీ యుద్వమము ప్రజలకు మిగుల సహకారియయ్యెను. శాసనసభలు నెలవేర్చిన ఘన కార్యములు, ప్రజలకే మాత్రము ప్రోత్సాహము గలిగింపలేదనియు, విద్యార్థుల నేకులు తమ విద్యాలయములను వీడి దేశ సేవకు బూనిరనియు, విలియమ్సుగారు చెలుపుచున్నారు. రీడింగ్ ప్రభువుగారు, దేశపరిస్థితులను బాగుగ గుర్తించుటకై, గాంధీమహాత్ముడు మొదటనవకాశమిచ్చెననియు, హఠాత్తాముల నాపేదై చెననియు, విలియమ్సుగారు తెలిపిరి. ఇట్టి యవకాశమును రీడింగ్ ప్రభువుగారు నైకొనిరా? అందుకు బదులుగ తమ మొదటి వాగ్దానమును మూలద్రోసి, తీవ్రనిర్బంధ ప్రయోగమున కనుమతించిరి. అలీనాదరుల విచారణ సాధారణరుచుకొని, విలియమ్సుగారు రేదో సిద్ధాంతము నట్లుకు ప్రయత్నించిరి గాని, వారిపై దెచ్చిన కుట్రనేరము త్రోసివేయబడెననియు, రాజుద్రోహనేరముపై తమ అస్సెనరు లంగీకరింపలేదనియు, చెలుపరైరి. వేల్పు యువరాజు పర్యటనము జయప్రదముగ జరిగెనని వీరు వ్రాసిరి. కాని, ప్రజలీపర్యటనమునందు శ్రద్ధవహింపలేదనియు, అధికారుల ఏర్పాటు ప్రకారమే పర్యటనము జరిగెననియు, యువరాజుగమనమును బహిష్కరించుటచేతనే అధికారులు గినుకహించి వేసకువేల ప్రజలను నిర్బంధించిరనియు, తెలిసియున్న విషయమే. ఈ సంగతిని దాచిపెట్టిన, దాగునదిగాదు.

శాసనోల్లంఘన ప్రయత్నములను విరమించిన పిమ్మట, గాంధీమహాత్ముడు అరెస్టు జేయబడెను. ఇందు శిట్టి అవసరమును గనుపించదు. పగవీర్పుకొను తలంపుమాత్రమే, ఇందుకు కారణముగ గనుపించును. రివ్ బ్రూకు విలియమ్సుగారు మాత్రము చిత్రమగు సమాధానము జెప్పుచున్నారు. చాల కాలమునుండియు గాంధీని అరెస్టు జేయవలయునను తలంపుగలదట. కాని పలు కారణములవలన, ఇక్కార్యము దూరమునకు బోవుచుండెనట. ఇక్కారణములేవ్వి? ప్రజలందరును మహాత్ముడని భావించుచున్న పురుషుని అరెస్టు జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు సహజవిముఖులుగ నుండిరట. అహింసాధర్మము నతడు నిరంతరము బోధించుటయు, తన అనుచరు లెవరును దౌర్జన్యమునకు గడంగకుండ నతడు నిరోధింపగలుగుటయు, మరియొక కారణమట. గాంధీ నిర్బంధము నామోదించుటకు చాలినంతమంది ప్రజలు లభింపనంతవరకు, అరెస్టు వలన అల్లరులు గలుగునను భయము దొలగనంతవరకు, వారిని అరెస్టు జేయుటకు ప్రభుత్వము వారికిష్టము లేకపోయెనట. అనుకూల సమయమే తెంచినదని ప్రభుత్వము వారికి దోచిన పిమ్మట, వారు గాంధీ నరెస్టు జేయుట కాజ్ఞాపించిరట. గాంధీ విచారణశాంతముగ జరుగుటయు, గాంధీ నిర్బంధముచే దేశమునందెట్టి అల్లరిగాని ఆగ్రహముగాని ప్రబలకుండుటయు, మహాత్ముని పలుకుబడి తగ్గెననుటకు సూచకము లని విలియమ్సుగారు భావించుచున్నారు. వీరు ఇంతకన్నను నెక్కుడు విషయములను గ్రహింపజాలరు. గాంధీ అరెస్టునకు పిమ్మట అల్లరులు బాడవివచో, దౌర్జన్య రహిత సహాయ నిరాకరణోద్యమము భగ్నమయ్యెనని, విలియమ్సుగారు బోటి విమర్శకులు చెలిపెడివారే. వ్యవహారమంతయు శాంతముగ జరిగి, మహాత్ముడు బోధించిన రీతిని శాంతిప్రబలియన్నను విలియమ్సుగారు దీనిని గాంధీ యవజయము క్రింద భావించుచున్నారు. జయోపజయములకు దౌర్జన్య ప్రదర్శనమునే శ్రమాణముగ నంగీకరించెడి పాశ్చాత్య విమర్శకులకు, ఆగ్రహరాహిత్యము, దౌర్జన్యరాహిత్యము, ప్రశాంత పరిస్థితుల ప్రాముఖ్యము, బోధపడజాలవు.

మహాత్ముని నిర్బంధసమయమునందును, తదనంతరమునను దేశము ప్రశాంతస్థితిలోనుండుట మహాత్ముని విజయమునకు నిదర్శనమని దూరదృష్టిగల వారెల్లరును గ్రహింపగలరు. దేశమున ప్రబలిన అహింసాధర్మము, ప్రజల దౌర్బల్యమునకు గాని, నిరుత్సాహమునకుగాని, నిదర్శనముగాదనియు, వారి వజ్రసంకల్పము మొక్కబోవలేదనియు, పంజాబులో నేడు నడుచుచున్న అకాలీ వీరులకథ చెప్పకయే చెప్పుచున్నది. దౌర్జన్య ప్రయోగమునకన్నను, అహింసా రక్షణమునకు ఎక్కుడు ధైర్యమును, ఎక్కుడు త్యాగమును, ఎక్కుడు ఆత్మబలమును, అవసరములని తేటపడుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని విచారణజేసినపుడు గాంధీమహాత్ముడు తాను నేరస్థుడనని ఒప్పుకొనెను. ఈయొప్పుదల కర్థమేమియో రివ్ బ్రూకు విలియమ్సుగారు గ్రహింపజాలక, మహాత్ముని నేరము రుజువయ్యెనని తృప్తిజెందుచున్నారు. కాని, గాంధీమహాత్ముడు సమయమున చెలిపిన వాక్యములు ప్రపంచచారిత్రమునందు సువర్ణాక్షరములతో లిఖింపబడియుండును. ఇంతవరకెవరును ఇట్టిమహాత్మత్వమును నుడివియుండలేదు. హిందూదేశములో నెక్కడనో ఏమూలనో జరిగిన అల్లరుల కన్నిటికిని గాంధీమహాత్ముడు సంపూర్ణ బాధ్యతను వహించెను. తనపై దయచూపవలదనియు న్యాయశాస్త్రము ప్రకా

* " హిందూదేశము 1921-22 సంవత్సరము" రివ్ బ్రూకు విలియమ్సుగారిచే రచింపబడెను. పేజీ 1-2-3.

రము ఘోరనేరముగను తన దృష్టికి ప్రార్థన ఉత్పన్నమగును గనుపించెడి కార్యమునకు తనవైగెదవ శిక్షను విధింపవలెననియు, గాంధీమహాత్ముడు న్యాయాధిపతిని కోరెను. న్యాయాధిపతి ఆరుసంవత్సరముల కారాగృహశిక్షను విధించెను. గాంధీమహాత్ముని యొప్పుదలవలన చారీచారాలో దురంతముల గావించిన వారి పాపమంతయు దొలగిపోయెను. చార్జ్స్ భావము మనమునం దిడుకొనిన వారి కలుషమునంతను, మహాత్ముడు హరించెను. గరళకంఠునిభాతి తనయందిముచ్చుకొనెను. పాంచాలములో నేడు జరిగెడి చార్జ్స్ వ్యవహార సంగతి భుజము, మహాత్ముని యుత్పత్తి సాధనకు ఫలమని ఎంచిన గును. మానవుల పాప విముక్తుల గావించుటకు తన ప్రాణమును భారబోసిన క్రైస్తవగవానుడు, నేరస్థుడని, పాశ్చాత్య విమర్శకుల ప్రమాణములబట్టి నిర్ణయింపవలసియుండును. గాంధీమహాత్ముడును అటులనే నేరస్థుడుగావచ్చును. న్యాయశాస్త్రము ప్రకార మతడు దోషియైనను, ధర్మపక్షిలో నతడు ఉత్పన్న ధర్మమును గావించి, ప్రజలను తరింపజేసెనని స్పష్టముగ చాటవచ్చును. నిరాకరణోద్యమమునకు మరణాఫలకమును నెలకొల్పుట కింకను తరుణము రాలేదని, విలియమ్సుగారు విచారించుచున్నారు. స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగవరకు, విలియమ్సుగారి కోర్కె నెఱవేరజాలదు. ఈ యుద్యమమువలన, ప్రజాసామాన్యమునందు ప్రజలమగు దేశాభిమానము గలిగెననిమాత్రము, విలియమ్సుగారి నమ్మకము. మరియొకవిశేషముగూడ వారికి గనపించినది. మహాత్ముని యుద్యమము ఆరంభమయినప్పటికీ, అరాజకనేరము దేశమున పూర్తిగ నమసిపోయెననియు, మహాత్ముని ఆహింసాధర్మములు అరాజకపక్షమును మాన్పివైచెననియు, విలియమ్సుగారు భావించిరి. ఇది ఎంతటి యద్భుతఫలితమో గ్రహించిన, మహాత్ముని యుద్యమమునకు ప్రభుత్వమువారు శాశ్వత కృతజ్ఞులై యుండకతప్పదు. నిరాకరణోద్యమ ఫలము లిప్పుడేపుడే పొడగట్టుచున్నవి హిందూదేశమున కీయుద్యమము చేసిన మహాశంకారము లిప్పుడు వెల్లడియగుచున్నవి. కాలముగడచిన కొలదియు, మానవ శ్రేయోభివృద్ధికిని, ప్రపంచశాంతికిని మహాత్ముని యుద్యమసూత్రములే మూలధారమని వెల్లడిగాకబోదు.

రామలింగారెడ్డిగారి యభిప్రాయములు

మొన్నటిదినము పూనానగరమున నుపన్యసించుచు, సహాయ నిరాకరణోద్యమమువలన ప్రజాప్రభోధము గలిగె ననియు, హిందూమహమ్మదీయసంయోగము గుదిరె ననియు, సాంఘిక విభేదనిర్మూలమున కెక్కుడు ప్రాముఖ్య మొసగబడెననియు, రాజకీయవిశ్వాసములకొరకు ప్రజలు ఎట్టిభాధ ననుభవించుటకయినను సంసిద్ధు లగుచున్నారనియు, కట్టమంచిరామలింగారెడ్డిగారు నుడివిరి. జాతీయ నిర్మాణమునకును, స్వరాజ్యసిద్ధికిని, ఇవి మిగులభాగ్యకరములుగావా? అయినను రెడ్డిగారు సంతృప్తిజెందలేదు. ఉద్యమమువలన నష్టము లధికముగ నున్నవట. జాతివిద్వేషము విశేషముగ పెరిగెనని, రెడ్డిగారు భావించుచున్నారుగాని, ఈతలంపున కెట్టి యాధారము గనుపింపదు. ఇంగ్లీషు ప్రజలపై భారతీయుల కెట్టి ద్వేషమును లేదు. నిరంకుశవిధానమును తొలగించుటకు మాత్రమే వారు ప్రయత్నము సలుపుచున్నారు. గాంధీమహాత్ము డిసంగతిని పలుమార్లు చెలిపెను. కద్దరుప్రచారమువలన, దేశము ముందునకు నడుచుటకు మారుగ వెనుకకు బోవుచున్నదని, రెడ్డిగారు భావించుచున్నారు. నిరా

కరణోద్యమమువలన గలిగిన గొప్పలాభము, కద్దరు నిర్మాణమని ఎంచవచ్చును. ముతుకవప్రములను ధరించినచో దేశము వెనుకకుబోవునని తలంచెడి వారు, ప్రజాసామాన్యస్థితిని గుర్తింజాలకయున్నారు. కట్టుకొనుటకు గుడ్డలేక బాధపడెడివారి స్థితిని కనుగొనలేకయున్నారు. ప్రజలకందరకును కట్టుకొనుటకు గుడ్డను కడుపునకు తిండినిపెట్టెడి సాధనము, కద్దరే. ఇట్టియమూల్య సాధనమువలన దేశము ముందుకేపోవునో వెనుకకేపోవునో యూహింపవచ్చును. తనదేశమున తయారయిన నూలుతో వడుకబడిన వస్త్రముపై ప్రేమపహింపనివారు, స్వరాజ్యమును పొందుట దుర్లభము. తమబిడ్డలు అందముగ లేరని విషనాడెడి తల్లిదండ్రులుందురా? పనివారల హస్తలాభమును, పనితనమును కద్దరువస్త్రమునందు గనుపించును. అట్టివైపుబుము, మాంచెట్టరు మిల్లులలో తయారై గంజీచేయబడినవల్లులలో గనుపించునా? యంత్రములకే క్రింద రెడ్డిగారికి నమ్మకము గలదు. కాని, హిందూదేశమునంతను యంత్రములతో నింపుట రెడ్డిగారికిగాని, పరిశ్రమల మాంత్రికిగాని సాధ్యపడదు. యంత్రములతో నిండియున్నదేశములలో, పలువురు పనిలేక బాధపడుచున్నారు. కార్మికులును, యంత్రాలయాధికారులును సంతతము బోరాడుచున్నారు. అట్టివస్థితి హిందూదేశమునకక్కరలేదు. వ్యవసాయమువలన, హిందూదేశమునకు చాలినంతపంట పండును. రాటము, మగ్గములవలన, హిందూదేశమునకు చాలినంతవస్త్రము లభించును. ప్రజలయక్కరలు దీరినప్పటికీ, మధ్యయుగమునకుబోతిమో లేక ఆధునికయుగములో నుంటిమో విచారించవచ్చును. మధ్యయుగమునందు హిందూదేశ మింతకన్నను సుఖీయముగ నుండెను. ఇంతటికాపులు, కాటకములు వెనుక ప్రబలియుండలేదు. ఆధునికనాగరికప్రపంచము, ప్రస్తుతస్థితితో తృప్తిజెందక, మరల ప్రాచీనసాంప్రదాయముల నాశించుచున్నది. అందుచే ఆధునికము ప్రాచీన మను విభాగము, మంచిచెడ్డల ననుసరించి ఏర్పడలేదు. అది కేవలము కాలవిభాగము. ఆధునికమయినకొలదియు, మంచిదని తలచుట భ్రమ. సంస్కరణములను సమర్థించుటకు రెడ్డిగారు పూనుకొనిరి. కాని, ప్రెస్టుచట్టము పునరుద్ధరింపబడినందులకును, వర్ణ విభేదసంఘ సూచనలు నిరాకరింపబడినందులకును, మిలిటరీ అక్కరల రిపోర్టు తలకొందయినందులకును, రెడ్డిగారే విచారముజూపిరి. సివిలుసర్వీసువారు గనుబటచెడిసంకుచితదృష్టికి వీరు వగచిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము అభివృద్ధిజెందుట కనకాశిములేదనియు, దానిని వెంటనే రద్దుజేయుమని ఆన్నిపక్షముల వారును కోరవలయు ననియు, రెడ్డిగారు హెచ్చరించిరి. రెడ్డిగారు సూచించిన లోపములబట్టియే, స్వచ్ఛచనవ్యాభూతము గలుగుచున్నది. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము పైతము బసికరాకపోగ, సంస్కరణములవలని ప్రయోజనమేమి? నిరాకరణావలంబులు సంస్కరణముల లోపములకు ప్రత్యక్షముగ చెలుపుటయు, తదితరులు పరోక్షముగ సంగీకరించుటయుదప్ప వేరుభేద మేమియు గనపింపదు. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమును రద్దుజేయుదని రెడ్డిప్రభుత్వముచెప్పినంతమాత్రమున అదితొలగిపోవునా? ప్రజలకోర్కెలు సిద్ధించుటకు ఫలప్రదమగు సాధనముల నవలంబింపవలయుననియే నిరాకరణావక్షము గోరుచున్నది. అరీ లతోను, విన్నపములతోను తృప్తిపడుడని, రెండవపక్షమువారు గోరుచున్నారు. ఏకోర్కె దేశాభ్యుదయమున కనుకూలమో, దూరమాలోచించుచో రెడ్డిగారికే తెలియగలదు.

పాతశాలా బహిష్కారము

నిరాకరణోద్యమ దాడివలన, అలిఘరుకాలేజీలో చదివెడి విద్యార్థులసంఖ్య చాలవరకు దగ్గిపోయెనని ఉపాధ్యక్షులగు మహమ్మదాబాదురాజుగారు సూచించిరి. పాతశాలల బహిష్కారముతో బాటు జాతీయవిద్యాలయములను స్థాపించి, జాతీయవిద్యను నెలకొల్పుచో, శాశ్వతోపయోగము గలుగుననుటకు సందియములేదు. జాతీయవిద్యపై దేశములో విశేషాభిమానము గలుగు చున్నది. నిర్మాణకార్యక్రమమునందలి ప్రధానాంశములలో జాతీయవిద్యయొక్కటి. దేశమునం దన్నిభాగములలోను జాతీయవిద్యావ్యాప్తికై తగు ప్రోత్సాహమొసగి, ప్రస్తుతవిద్యమూలమున వ్యాపించెడి చెడుగులను నివారించుట, ప్రజల ముఖ్యధర్మము.

22 వ తేదీని ఆలీఘరు విశ్వవిద్యాలయమున విద్యాలయాధికారులసభ జరుగును. భోపాల్ లోని యన్యతరచే పట్టప్రదానసభ డిశంబరువరకు నిలిపివేయబడినది.

వెల్లెంగుటను (నీలగిరులు)లో ఎలకలను బట్టి ఆపకంపవలెననియు, ప్లేటేకాలను వేయించుకొనవలెననియు, ప్రభుత్వోద్యోగులకును, ప్రజలకును ప్రభుత్వమువారు హెచ్చరిక గావించుచున్నారు.

నైజాముగారు ఆక్టింగు రెసిడెంటుగ కర్నూల్ నాక్సు గారికిని వారినతికిని పిచ్చోలు నోనగునందర్భమున నాదంపతులనుకూడదకు ప్రశంసించి తమకును రెసిడెంటుకును గల యానకూల్యమును వెల్లడించిరి. నాక్సుగారు తనపక్షమున తనభార్యపక్షమునను వందనము లన్నించి నైజాముగారి యొక్కయు, పౌరుల యొక్కయు ఆదరభావమును కొనియాడిరి.

సంయుక్తరాష్ట్రముల భారతీయ క్రైస్తవుల సభ కర్ణాటకను ఆల్పైడి నండిగారు (బిటిషు సామ్రాజ్యముపై తమకుగల భక్తిని యభిమానమును వెల్లడించుచు భారతీయ క్రైస్తవులు ప్రభుత్వముపై నను మిమనరిలవైనను సర్వదా ఆధారపడి యుండక స్వతంత్ర నాధారపడియుండ వలెననియు, రాజకీయవిషయములలో నెక్కుడు శిథిలపొందకు ననియు, దేశాన్ని ప్రకరమగు ననపోయోద్యమమున చేరదగదనియు నుపన్యసించిరి.

సంయుక్తరాష్ట్రముల మంత్రులు రాటమును జాతీయవిద్యను ప్రశంసించుట:— లక్నోలో ఆర్యసమాజమువారిచే స్థాపింపబడిన వైదిక కన్యాపాఠశాలలో జాతీయగీతముల బాడుటయందును నూలుబడుటయందును (పాక స్త్రయము గనుబటచిన బాలికలను గా. పండిత జగన్నారాయణగారి సమీక్షముగా ప్రశంసించి చర్చా, జాతీయభిమానమును వృద్ధియగుచున్నందును సంసించిరి. ఈసమాజమువారి బాలపాఠశాలలో గా. చింతాజిగారు విద్యార్థులు ప్రభుత్వోద్యమమును, ప్లేటేరి, మొనలకు వృత్తులను ప్రవేశపెట్టవలెనని ప్రశస్తించిరి.

గా. శర్మగారు సింధుదేశములోని మ్రోదాబాదునగరమున పులేలికాలవను కరిగించిరి. మధ్యాహ్నము సింధుదేశములోని జమిందారులు కొందరు నుక్కురూబాకేట్లపై వైట్ హాలి స్పీచులుచెల్లి తమకు నష్టములు కలుగునని శర్మగారికి నివేదించుకొనిరి. కోట్లీలోగాని కేటోకవోటగాని ఇంకోక ఆనకట్టను కట్టదగుననిరి. శర్మగారు బొంబయ్ ప్రభుత్వమువారు తగిన సాయము గావింపు రనియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కూడ సాయమొనర్తు రనియు సభయ మొనగిరి. శర్మగారికి రాత్రివేళ కలెక్టరునిం దొసగెను. 22 వ తేదీని శర్మగారు కర్నాటక పయనమొనరి.

ఇకరులు అధికారులుగా నున్నారను కారణమున బొంబయి క్రాంతిసంఘమును కంపెనీవో రంగీకరించక పోవుటకు ఖండించుచు, ప్రజలకు కంపెనీచర్యలన చాలయిబ్బంది కలుగుచుండుటచే కంపెనీ యూనియనుల ప్రతిఘటనలపై విషయమును పరిష్కరింప దగునని బాప్టిస్టుగారి యభ్యుత్సాహమును గాంధీకనంఘసభలో తీర్మానింపబడెను.

బిటను రాజకీయ సిద్ధి

అయిదు కన్నరేవుడవచ్చును : కొత్త ఎన్నికలకై కలకలము

అయిదు కన్నరేవుడవచ్చును

కొత్త ఎన్నికలకై కలకలము

లండను, అక్టోబరు 21:—“నాథ తెలియదు, నీవతెలియదు, ఎవరికీ తెలియదు.” అని ఎన్నికల కలకలము విషయమును చూచించుచు నోరొక్క కవించెను. కేసు లనేకము లగుట వల్ల బిటను రాజకీయ పరిస్థితి చురుకైన సమాచారము నున్నది. ఇంగ్లండు లోడుగా 200 లక్షల సమృద్ధులతో నూడిన నూతన మండలమునకు అధిక సంఖ్యలకు వెంటబట్ట ప్రభువు మైసం దుః కలుగు కలకలము చూడగా అసత్యవాదు లెందుచున్నారో వ్యాధ్యాధి కాలిఫోర్నియా అల్పి వనజా దొంగిన ప్రత్యుత్తరమును పార్లమెంటును కాల్చి ఈ కేసును వారిలో కొందరు పార్లమెంటును కన్నుమూసమున పోవచ్చును. అయిన వారిలో ఎవరెక రెండువందల మొదటి వందలలో చివరి నలవికాదు. ఒక్క వాడంటు లాడుచు, ద్వంద్వంబు 28 స్థానములకు, 24 వది కార్మికాధ్యక్షులు, 18 నుండి ఇండియన్ టెంట్లు అధ్యక్షులు, 11 నుండి లాడుచు గార్మికాధ్యక్షులు అధ్యక్షులు 18 నుండి యూనియన్లు అధ్యక్షులు మొత్తము 71 యి నిర్వహిం చు ఇట్లు ఇంగ్లండు దేశమునందంతయు వ్యాపనము లిరులులు, ఇండియన్ టెంట్లు లిరులులు, కార్మికలు, యూనియన్లు అని నాలుగుకక్షలు వారు ఎన్నికలందు పాల్గొనున్నారు. చేంబర్లెన్ గారు కొంతమంది యూనియన్లతో అయిదువక్షగా నేర్పడ నుంకించుచున్నాడు. ఈ క్షయములవారందరు జేరి 120 లక్షల వోటర్లకు తమ విజ్ఞప్తుల పంపుచున్నాడు వీరందరు 1918 సంవత్సరపు ఎన్నికలందే ప్రభువును పాల్గొనినవారలు. అప్పుడే నను సద్భావమునగాక కేసుజుగారి నుండియుండి, జర్మనీనుండి ధనాక్రము పీల్చుడి” అనుచు మహా అత్యంతతో ఆలోచనలే నొట్లు సన్నుతుండిరి. ఈ దేశముల బల ముపయోగింపబడెడియే జర్మనీ ధనక్రము గోలుపోయి, చిక్కిపోయింది. అందున ఈ సూరి ఓట్లయ్య, స్వదేశాధికరణ బాగు కేయనియల్మే యుపయోగించుట నీ యుడును.

చేంబర్లెన్ ను డబ్బీగారల యత్నములు

చేంబర్లెన్ గారు ఎంతవరకు కన్నరేవు ధనసహాయ ముండులతో సోదరారము జరుగుచున్నారో తెలుపజూతును. ఎన్నికలు ముగిసిన తరువాత కన్నరేవు చేరిన డబ్బీప్రభువు నాకు బహిరంగ పరచిరి. అనేకమంది బలమైన వనజా లందరు బోర్డు సభ్యులయ్యారు చేరుచున్నట్లు తెలుపబడెను.

రెజినాల్డు మెకన్నా కన్నరేవుల జేరుట

తన జీవితమంతయు లిరులుగా నుండిన రెజినాల్డు మెకన్నా గారి కన్నరేవు వాయువుల తపనమును జేసెట్లు తెలుపుచున్నారని తెలిసి లిరులు సభ్యులందు చాల తొందరలు నలుగుచున్నది.

లాయడు జార్జి గారు

పదిలక్షల పౌనులు కొయిలీషను

లిరులులు-వారికి సహాయము

ప్రచారాధన మన పదిలక్షల పౌనులను కన్నరేవు లిరులులను, లాయడు జార్జి గారి ప్యాధీనమున నున్నారని తెలియ చున్నది. వీరికి సరికొడుగా వారి రాజకీయాధికమును దత్తవత్తమును వారికి వచ్చు ఎన్నికలందు విజయము చేకూర్చును. అయిన ఆలేనిపము తగిన అధ్యక్షులు లేకున్నారు. వార మాన ప్రతినిధులు లాయడు జార్జి గారి కన్నరేవు విజయము చున్నది కాని, ప్రజాసమదాయమునై వారివాదాటి సమృద్ధి వాత్తము ప్రయోగించు నని మాత్ర మొప్పుకొనక తప్పదు. లాయడు జార్జి గారు తెలిసి వాడుచున్న కత్తులకై వాధారపడి వారిపక్షపు అధ్యక్షులకు సమృద్ధినిచ్చుట కొలదియే యైనను, వారి వత్తవత్తవత్తలై సమృద్ధుల ప్రజలు నిర్మలముటకు నిది యొక్క నిదర్శనము.

కన్నరేవు పక్షము

కార్మిక లధిక సంఖ్యలను గావచ్చున తొల్లింటికిన బలకంతులగుదు రనునది నిస్సంశయము. కన్నరేవు లధిక సంఖ్యలగుదురనునది సంతయాంక మే. అయిన కన్నరేవులు

మాత్రము తమకై ప్రజలకు విశ్వాసమునుటలనే యూహించుచున్నాడు. ప్రజలు కార్మికాధ్యక్షులు నిచ్చుకొనుటచే నట్లు హించుచుండిరి.

తొలిముద్రల సహాయము

లండను, అక్టోబరు 22:—కన్నరేవు కుడికవిషయ మై దత్తవత్త విజ్ఞప్తులము తొల్లి యుండిన మంత్రులతో నిర్దుత అనునాలుము. నే ప్రసంగించి చేంబర్లెన్ గారి పక్షము నకు కంకమిడిన సి. డి ముర్రెగారు, సుపూర్ణమత్యము త్వరలో జేరూ ఏలాటి తొందరయందనాలదని నమ్ముచున్నాడు. “బోర్డు గారికి వా వచ్చిన తత్వాధికరణము మొసంగెదను మనపక్షమంతయు జేరి యుంటియే ఎన్నికలందు కన్నరేవు విజయమేల ఒందగుదో తెలియదు” అని 15. ఎ. గ్రీఫీట్ బాస్కావినుగాడు పలికిరి.

కొత్త ఎన్నికలు

సర్వసత్వ ప్రచారము

ఆనేక సమావేశములు

లండను, అక్టోబరు 22:—ఎన్నికలలో నూ రాజకీయ ప్రచార మతిత్రముగ సర్వసత్వముల వారొనరించుచుండిరి. దేశము వల్ల డలను 15 ల సేకములు జరిగెను ఉపవ్యాపము లిర్వబడెను.

615 స్థానములకు 1000 అధ్యక్షులు.

మంట్ బోర్డు వారు టర్నింగ్ మావేళలందు బోర్డు గారి కనుమలముగ, ముందు క్యాబినేటు మంత్రుగా నుండిన మేకన్నా గారు రుహ్యసింతురు. నూతన పార్లమెంటునందు 615 స్థానములకు నుమారు 1000 మంది అధ్యక్షులు నిలుచుచున్నారని తెలియుచున్నది.

బోర్డు గారు సార్వభౌముని సందర్శించుట బోర్డు గారు నిన్నటి సాయంత్రము బకింగ్ హాము సౌధ మందు సార్వభౌముని సందర్శించిరి. ఆయన యెందులకై సందర్శించిరి తెలియదు. పార్లమెంటును విమెంపు దని సలహాయేని యిచ్చియుండవలయు, తే కన్యలి నెలుమంత్రుల నెన్నుకొన సమర్థుడేని తెలిపియుండవలయు.

ఎన్నికలు ఎన్నడు జరుగుట సందేహము

రీట్లు, అక్టోబరు 22:—బోర్డు గారు కన్నరేవు ప్రభుత్వ మేర్పాటు వాధారపడియున్నారో తే పార్లమెంటు విరమింపు దని తెలుపునో నులుబుధురకు కొత్త ఎన్నికలు జరుగుట సందేహమే. ప్రజలకు విజ్ఞప్తులు వంప మాత్ర మాకడు ప్రయత్నించు నని ఆ నేకులు కలంచుచున్నాడు. ప్రజలెట్లు సమృద్ధుల కత్తుల తెలియజనదు.

శ్రీ ఓటరులు ప్రబలిరి

శ్రీ. లనేకులు ఓటరు లగుటచే జరిగితు లెట్లు మారునో తెలియదు. బోయిర ఎన్నికల తలవార పురుష ఓటరులలో ముక్కు చాల కలిగినది. నిర్మలముగా కన్నరేవు, లిరులు, కార్మికల కని సమృద్ధులు ముద్రమునకు పూర్వము బోలె యియ్యబడవు. చేంబర్లెన్ కన్నరేవులనియు, లాయడు జార్జి లిరులు లనియు ఇండియన్ టెంట్లు లనియు కార్మిక లనియు. రాజకీయపక్షము లన్నియు పలుకెగలై చిలిపోయి ను. అన్ని నుండలములందు కత్తు విభజన జుంతును. కాని యిట్టి రాజకీయ సిద్ధులందు ఏదేని జరుగవచ్చును

కొత్త ఓటరులు

1918 సంవత్సరపు ప్రజాశాసనము కనుకరించి ఓటరులు తొల్లింటికినై రెండంత లైరి ఇప్పుడు నుమారు 200 లక్షల మంది ఓటరులు లున్నాడు. 1918 సంవత్సరమునందు యీ కొత్త ఓటరులకే విజ్ఞప్తులు పంపబడియుండెను. ఆయన ఏది ఎట్లు జరుగనో తెలియ నేరికిని తరముకాదు. మొన్న నే యుద్ధ వంక రించియుండెను. స్వాతంత్ర్యముందరికిని కావలసియుండెను. అప్పుడే చట్ట కమిషన్ కచ్చిందుక ఆ నీ నుండియెరికులు వావికులు ఓటరులైరి. 1918 సంవత్సరము సమృద్ధులు నూటికి 50 వంతున కన్న రెట్లు కను కల్గిలెడు. ఇప్పు డెన్నడు ఎన్నికలు జరుగునో ఆచట సమృద్ధులై కత్తు డగునని అందరు నమ్ముచున్నాడు.

చర్చిలు స్వతంత్ర లిరులు

వారి ఎన్నికల విజ్ఞప్తి

లండను, అక్టోబరు 22:—డబ్లీ అన్నుండి జున్నుడే యొక్క చర్చిలు గారు తన మండలములకు వంపుకొనిన విజ్ఞప్తుల బట్టి లిరులు స్వతంత్రముగా తా కన్నరేవు డగునని తెలియుచున్నది. సా. ఘోష పరిపాలనమునకు విరోధము గా కన్నరేవు కాంత చిత్తులను, అభివృద్ధి వాకించు కన్నరేవులతో నాతను సహాయ పడుననిబాడ తెలిపెను.

నూతన తురుష్క ప్రభుత్వము

కలీఫాగారికి అధికార మేల - రిపబ్లికాన్ ప్రసంగము

లండను, అక్టోబరు 22:—రిఫుకు పాపాగారు కాన్ స్టాంటి నోపిలం దొంగిన యుపవ్యాప భాగములు ట్రెమ్మ పుతికా విశేషి యిట్లు తెలిపెను. కాతీయ సంబంధము మీదను, అంతర్జాతీయ ధర్మబద్ధమైయున్న, తురుష్క విశేష పరిపాలన ముండిను. పాశ్చాత్య రాజకీయ సాంప్రదాయముల ననుసరింప తుర్కీ నిర్దడడియుండలేదు. ప్రజాపరిపాలనముతో సార్వభౌమ పదవి కూర్చుండెను. ప్రజాప్రాతినిధ్యము లేక, తల్లిపోయినవి పాశ్చాత్యరీతిపట్టియు, తురుష్క ప్రజలకు రాజుపాధ్యుడై యుండును. కలీఫా యుండుటకు నాకు ప్రతికూలాభిప్రాయము లేదు. కాని, కలీఫా భూపరిపాలనాధికారము నడుకొనకల యును. ఇవావరాధి కాంము మొక్కనియెడ నుండుట యింత వరకు తెలిసినరాజకీయదోషము. ఇప్పుడైన నదోషము నివారించుట అని పాపాగారు ప్రసంగించిరి. ఇకముందు తుర్కీయందు నెలకొల్పబడబోవు బోల్షి విప్లవ ప్రభుత్వము నీ యుపవ్యాపము తెలుపుచున్నది. ఈ తురుష్క సాంప్రదాయ ప్రభుత్వముపై యావిమర్శనము ఆల్ఫీ, పార్సీ, అఫ్, స్థానము, ఇండియా దేశము లందున్న మహమ్మదీయ ప్రజలలోంక సేవచున్న ను. ఓటమాను నుల్లనుకన్న తిమ్మెలకుడు భయపెట్టుచున్న ఈ యుపవ్యాప ముకట్లు వారేమి కిరోధ భావము చూపవచ్చునో తెలియ నున్నది.

తురుష్క ఆర్థిక దశ

కాన్ స్టాంటి నోపిలం, అక్టోబరు 22:—ఆర్థిక్ నీను జరిగిన తరువాత కాన్ స్టాంటి నోపిలం ను తీసి: టులుము మార్పుటకు విశేష యలు బహిష్కరింపబడిన సన్న గులు, వాణిజ్య కన్ననములు తీసివేయుటకును తురుష్క ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించు చున్నారని ఆంగ్లానుండి తెలియుచున్నది. ఈ కర్మ విశేష వాణిజ్య పరిస్థితిని చాలరకు మార్పును

స్టేట్స్ స్వతంత్ర్యము

సోవియటుల ప్రత్యుత్తరము

లండను, అక్టోబరు 21:—ప్రాయశ: మావేళలందు రుహ్యత ప్రాతినిధ్య వియ్యుడని ఎంట్లెంటు: కు నోటు పంకి యుండగా ప్రత్యుత్తర మేని రాలేందులకు ఆ స్వైకొందుచు ఒక యుత్తరువు రుహ్యతిలను కంపుకొనినది. స్ట్రీట్స్ సమన్య జేలుపబడి, ఇంకవిషయముల గూర్చి ముచ్చటించి తరువాత స్ట్రీట్స్ సమన్య కిమ్మగరమునకై ప్రత్యేక సమావేశమును గూర్చుట అవ్యాజ్యమనియు, స్ట్రీట్స్ విషయము ప్రసంగించు వపుకు సంకతులు రుక్తి గాకు తెలిసి యుండెదని యు ఖండించు చున్నది. ఇంతకు ముందు జరిగిన సామీప్య ప్రాంత సమావేశము నందు రుహ్య ఆ నేకతాయులు పాల్గొనియుండెనని ఆనోటు చివర నాడు ప్రాకిరి.

మిత్రమండలి తీర్మానము

స్ట్రీట్స్ అక్టోబరు 21:—రుహ్య ఖండించిన రీతిని ప్రాయశ: భుండే స్ట్రీట్స్ సమన్య జేలుపబడుతుంది తీర్మానిం బడును. కల్ల సముద్ర రాజ్యములు, రుహ్య, తుర్కీ, బల్గేరియా దేశము లిందు కావ్యనింపబడినవి. బోర్డు తప్ప ఈ రాజ్యము లెల్ల 13 వ తారీకున జరిగి మహా సమావేశమునందు పాల్గొన జాలవు.

భారత హానిజ్యము.

నేపాలీలు జర్మనీకి సహాయము.

లండను, అక్టోబరు 20:—బంగారో నుండున్న నేపాలీ టోడెలు వ్యాపారులు జర్మనీకి ధనసహాయము చేపూర్వ నున్నా రనియు, ఇంగ్లండునకు వ్రతులకుబాడ సరయొంపూర్వమున వారిని జేరివారికిబాడ సహాయపడ నిచ్చుకొనుచును, డెయిల్ తెలి గ్రాపుపత్రికకు మిత్రగాను ప్రాకిరి.

జర్మనీ మాటకము

బొండు 1920 మార్పులు

రీట్లు, అక్టోబరు 21:—నిదేశపును ఆకము మొదలెడ: గ నే ఒక పొండునకు 1920 మార్పులు అని భ. తెలుపబడెను.

21-8 వేదం బోధించు విధానం కృష్ణ ప్రతి నిమిషం
మధ్య లోకావ్యయనం పాశ్చాత్య కృష్ణ ప్రతి నిమిషం
బోధించు విధానం భరించుచుండదు. అప్పుడు ముందు పాశ్చాత్య
యొక రివాల్యూషన్ (వేలి గుమ్మె వ్యవహారమునకు) గుమ్మె
పాశ్చాత్య. అనుపాత్రకి గుమ్మెనుండ నామె ప్రతి నిమిషం
పాశ్చాత్య.

మన్యపు వివరము

జిల్లాకు అధ్యక్షులచేతను, ఎత్తగుకొండలచేతను అభ్యుదయమునకు వాగుచేతను అవ్యక్తమైయుండు ప్రదేశమున మన్య మందును, ఇట్టిప్రదేశములందు నివసించుచున్నవారును కొండ వాండ్రుందురు. అం దొకజాతివారు కొను లని పేర్కొనబడు చున్నారు. ఇప్పు డట్టిప్రదేశమున దొకతీర్థియుని నాయకత్వ ముక్రింద నొకపితూరి లేవదీయబడిన దనువార్త వివరమయ్యెను. ఇట్టిపితూరి లనేకపర్యాయములు బయలుపడెడివి. అట్టివి అనతి కాలములోనే సమసిపోవును. వచ్చినది కాని ఆకాలముం దు పితూరిలు బయలుపడిన ప్రదేశమందలి సామంతులయొక్క యు, పితూరిదారుల దాయాదుల యొక్కయు సహాయసాను భూతులు ప్రభుత్వములకు తోడ్పడుచు నున్నవని, ప్రస్తుతపరిస్థి తుల ననుసరించి అట్టివిప్పుడు లోపించినట్లు నుమానింపవలసి వచ్చుచున్నది. ముతాదారుల ముతాలను కళపతయకొనుటకును, అరణ్యములయందును కొండలయందును పోరునలప కేర్పరలగు వారల నన్యప్రదేశములనుండి కప్పించుటకును గత మెద్దియో గోచరింపవచ్చును.

అదవులందు ప్రదేశమునందు కర్షణాత మధికము. పొగ ముం చెట్లను, శిలాధిక్యతకూడ నుండునని కానంత యుండు ను. అపరాధమునకును నూర్చుకొని యగుపించని గూఢములు కూడ అక్కడక్కడ గలవు. శిశువురక్షణకీడి ముఖ్యనివాసస్థా నము. ఈ ప్రదేశములందు పసింపువారలకు ఏలే జలధారములు. అరణ్యములే పంటభూములు, దుర్గ మరణ్యమధ్యములును, ఎగబాకి వెళ్లెట్లు కై నను పీలులేని కొండశిఖరములును, పిరికి నివాసస్థానములు. ఎట్లు కర్షణముందు తప్ప తదితరకాల ములందు చాలవరకు అంతర్వాహినులు. పీటియందు నిర్మలగుగు నీరురాతావులు, తరుచు ఈ ప్రదేశములందు సంచరించువార లకేగాని అన్యకుల కగోచరములు. అక్కడక్కడ నీటి ఊట లుకూడ నుండునుగాని, వాటియందు దూరసీరు వివరములు. ఇంట్లు వెకకపించుచుండునుగాని, నమింపించు కళవగు మార్గము లగుపించవు. పిరికిని పెట్టకొంటులై యలరారుచుండు ను. అరణ్యములు, దున్నకరేవు, ఫలించి పిరికి జీవనాధార సౌకర్యముల నొనగూర్చుచుండును. పిరికిలకు మానకల్పితములగు ప్రమాదములనుండి యొత్తిడి తప్పదు. దైవప్రేమితులగు నాధనసం త్రికలని సౌకర్య మెట్లును.

పీరు లోభులుకారు. మూర్ఖత్వమున నేమో యెఱుంగరు. తెలియని మూర్ఖులే కాని, తెలిసిన మూర్ఖులుకారు. అన్యత వాదిత్వము నెవరింతురు. వత్తులైయున్నప్పుడు పిరికివారే. కళము తప్పకప్పుడు మాత్రము అక్షతిమాన వైద్యసాహసములను బ్రదర్శింతురు. అడితప్పురు. పిరికి బొంకరు. పరస్పర వైషమ్య ములకు తావియ్యరు. పొరబాటును దాని నొకనొకతగా పరి గణింతురు.

ఇట్టి నిజలక్షణములును, సహజసౌకర్యములునుగల పిరి తో వైరము పొనగుట ప్రకృతి నెదుర్కొనవలసినవచ్చుటగానే

భావింపవలెను. ఎదుర్కొనవలసినది, కార్మికులు, కల్కాపో దకములు, విషపీచికలు, జడివానలు, తాపజ్వరములు. దాటవలసి వది, కీ కారణములు, వడిగలయేట్లును, ఎత్తగుకొండలు, తప్పించు కొనవలసినవి విష కర్షణములు, త్రూరమృగములు, మొదలగునవి.

సమభూమియొక్క వైశాల్య మత్యల్పము. విషమత్వ మెక్కువ. ఆహారపదార్థముల సహాయముగా చేర్చుటకు గల సౌకర్యములు తక్కువ. చొచ్చెడుమార్గము లతిదుర్లభములు. వెలువడవలసిన త్రోవ లగమ్యగోచరములు. వైరము పొగుట, వ్యయప్రయాసల కారకము. సాధించుటకులని ఫలితము శూన్య ము. ఉపేక్షాభావము ప్రతిపాదకము.

శత్రుత్వకారణ మిగతవరకు తెలియదు. శత్రువుయొక్క లోభము లింతవరకు గుర్తింపబడినట్లు గోచరింపదు. శత్రువు యొక్క అయ్యపురట్లుగాని, ఉనికిపట్లుగాని యింకవరకు నిరూ పించబడినట్లు కనిపించదు.

ఇట్టి పితూరికొండలను సామ, దాన, భేదోపాయము భేదింప య త్నించుట శ్రేయస్కరము సం చారమునకు ఏకగులను, శత్రు వ్యూహములను భేదింపటకు వాని దాయాదులను, వైషమ్యములను నిరపాశముగా దారిలీయిం చుటకు, అరణ్య మార్గములును, కొండబాటలును బాగుగా గుర్తింపగల అధిపతివాండ్రునకు నెట్లు నిడుకొనుట ఉత్తమోత్తమము. దండన పద్ధతికంటె ఉపాయముచే సాధింపజూచుటయే నిర పాదుమగు సాధనము. పిలుస్తంతరకు | సన్నిహితప్రదేశము లందుండు సామంతులయొక్కయు సామర ప్రభావముదా యముయొక్కయు సహాయసానుభూతులను గలిగి యుండుట సర్వోత్తమము. అదవులలోనికి పారిపోయిన గజదొంగను, ఆల కాపరికురవాడు గుర్తింపగలిగినట్లు అయిదు కందలరూపాయిల జీతము వుచ్చుకొను, పోలీసు ఉద్యోగియైనను గుర్తింపలేడు. భద్రాచలం తాలూకాలో వెల్లిపాక అనుగ్రామము వద్ద, పోలీసువారి స్వాధీనములో నుండి అదవులలోనికి తప్పించుకొని పారిపోయిన గజదొంగ అని పేరుకట్టిన ఎలుకలవాని చరిత్రయే దృష్టాంతము.

ఈ అల్లరి, కోయలకు ప్రభుత్వోద్యోగులచర్యలయొక్క ఒత్తిడిచే నుద్బవించినది కాకపోయి యుండవచ్చును. ప్రభు త్వమునై ద్వేషము పురికొల్పబడిన ఒక కెల్లడి దేశస్థునివై, కొండరికి గల య ను రా గ ము చే, వాని చర్యలను, నా ర్పించి, కొండరను కరింపు అనుమానింపవలసి వచ్చుచున్నది. కావున అనతికాలములోనే సమసిపోగలదు.

ఇట్టి స్వల్పాంశములలో కళ్ళపయత్నములు చేయుట కంటె సహజితోపాశములచే సాధింపజూచుటయే, నిరుపద్రవ కర మగు మార్గము.

యద్దనపూడి వెంకటరత్నం

గత గ్రాడ్యెల్లుగారు 20 నెలల నెలవుమీద కడలు చుండుటచే వారు ఇండియాకు ఆయుధకాళా కార్యదర్శిగా రాజులరు.

అనంతపుర సహకారసభ

29 వ తేదీని అనంతపురమున జరుగును

అనంతపురం జిల్లా సహకారసంఘమువారి 5 వ సమా వేశము యానెల 29 వ తేదీని అనంతపురమున చెన్నపురి కాసన సంఘసభ్యుడు ఏ. రంగనాథమొదలవారుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

నేషనలు హోమురాలు-లీగు సభ

అప్పుడే అనంతపురమున నేషనలు హోమురాలు లీగు రాజకీయసభగూడ జరుగును. ఆ సభకు పి. శివరావుగారు (బల్లారి) అధ్యక్షుడు. జి. రామేశ్వరరావుగారు సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు.

జాం మెడూర్ సమ్మె

సమ్మె జరుగుచునే యున్నది. పిక్కెటింగు జరుగుచుంటున్న పోలీసు మిలిటరీభటులు కావలి గాయుచున్నారు. ప్రేడుయూ నియన్ కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారు చమత్కలాలుగా రిచ్చుటనే యుండి డిప్టీ కమిషనరుగారిలో స:ప్రదించిరి. సమ్మె అంతమం దవచ్చును. చివరకొకలాలుగారు పనివాండ్రను 28 వ తేదీనుండి పనిలో చేయదనియు, వారికన్యముల దీర్చుచున్న హెచ్చరించిరి. యజమానులు నిష్కర్షగా నేవియు మరకుల కంగీకరింపలేదు. పనివాం ద్రేమరతులను కోరక పనిలో ప్రవేశించిరి.

అంతయుం దుట

38 దినములైన పిమ్మట 28-వ తేదీ యుదయమున సమ్మె అంతము దెను. 6 గంటలకు ప:వాండు పనిలో చేరిరి. చమత్క లాల్ గారు క్రిందివరకు లంగీకరింపబడు నని తెలిపిరి:— (1) అందరు పనిలో చేరవలెను (2) పూర్తిజీతము నిచ్చవలె పనివాం ద్ర ప్రతినిధులును యజమానులును కార్మికుల కన్యములను విచారించినర్థమయినచేదరు (4) కార్మికప్రతినిధులు తాతాకంపెనీ ప్రతినిధులు, ఓట్ విలరుగారును బొంబాయిలో సంప్రదించి కార్మిక సంఘమునకును యజమానులకును మధ్య తగవును పరిష్కరించెదరు.

ప్రకటన

(367)

కల్పితు గోదావరిజిల్లా జాతీయసంఘసభయు, కార్య నిర్వాహకసభయు, 27-10-22 తేదీ శుక్రవారం ఉదయము 8 ఘంటలకు తాడేపల్లిగూడెములో డాక్టరు నజీరు అహమ్మదు గారి గృహయందు సమావేశమగును. చాలా ముఖ్యవిషయములు ఆలోచనకు వచ్చును గాన జిల్లాసంఘసభ్యులందరూను దయచేయ ప్రార్థితులు. ఈ సభకుగూర్చి వ్రాసిన కార్డులు సభ్యులకు అందినను అందకపోయినను, యీ ప్రకటనయే నోటీసుగా భావించి అందజను దయచేయ ప్రార్థితులు.

ప.గో. జిల్లా జాతీయసంఘ } యర్రమిల్లి. మంగయ్య, సంఘము యెలూరు, } కార్యదర్శి.

ది కీల్ ఫాన్

కీల్ ప్రెస్సురు విననకట్టలు ప్రపంచమందు అంతటను వాడు కలో నున్నవి. మలినము తీసివేయుటకును, గొప్పభవనము లందు గాలిని ధారాళముగా ప్రసరింప జేయుటకును, గనుల యందు గాలిని ధారాళముగా ప్రసరింప జేయుటకును, ఇదే ప్రకారము గాలి ఆవశ్యకమైన స్థలము లన్నిటిలోను అవి ఉపయోగించ బడుచున్నవి.

మా జాపితాకు వ్రాసిన పంపబడును.

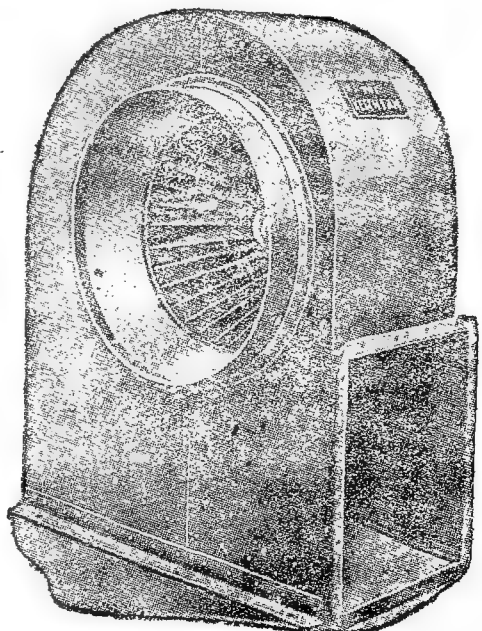
Marshall, Sons & Co. (India), Ltd Engineers.

9, Second Line Beach, MADRAS.

And at

Calcutta, Bombay, Lahore, Bezwada & Tanjore.

A. A. A.

మంగళహారతి

శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు

- రాధాలో నీకు నిద్రో రమ్యహారతి
  - చేకొనాము శేషశయన చేసి రాధతో
  - అత్తగారేతోడ నీకు నర్త్యమిచ్చెదా
  - అరగింపుయ్య నీవు అదిభూమి
  - నిత్యపూజకు నీకు నిర్మలాత్మతో
  - నిత్యనిర్మలమౌన మేదో నీవు చెల్లెలు
  - బాల్య ముప్పటినుండి నిన్ను భజనచేసితి
  - తల్లితండ్రి నీవె యనుచు దలచి వేడితి
  - బంధుగర్వ మనెడివారి పంచజేరనూ
  - కష్టమంచుబోయి వారి కరుణ వేడనూ
  - పొట్టకూటికొలప మమ్ము కష్టపెట్టకూ
  - ఇష్టసంపదించి యెప్పుడు యీవు గావుమా
  - సిన్నతండ్రి పెద్దతండ్రి ప్రీతిపుత్రులూ
  - మాదుసాత్తు కాళి దేవి వాడుచేయగా
  - అన్నగారు కన్నవారు అంతచేరయూ
  - కలనామనకు కాలద్రవ్య కష్టపెట్టగా
  - ఏమిదోచ కపుడు నిన్ను యేను వేడగా
  - కష్టపెట్టినప్పుడు మమ్ము కరుణబ్రోచినా
  - నన్నుకొని వెండియాడి నాదుభర్తయూ
  - అనుభవించె కష్టములను అత్తగారిచే
  - కష్టమనుచు తాను మదిని నిత్యపీడనూ
  - ఇష్టదైవ మనుచు నిన్ను యెదను నమ్మియూ
  - వెలుచి కష్టములకు దాను వెనుక దీయకా
  - జయమునొందె నీదుక్కనను జగతిభ్రాతగా
  - చేరి కేత్రపుటను చేయు చెడ్డతలపులూ
  - ముందుగానే వెలిపి మాకు ముక్తియావెదూ
  - పాలనంబుచేయు చెన్నకటమందునా
  - తిరుమలంబు మొరలవిని దీర్చు కష్టమూ
- నారద గానము నరల వినిదము
  - పాడుట చూడుము పంకజ శ్రీతి
  - అందలం వినుటకు స్వర్ణము గారె
  - నుందర గానము చూడుము నీవ్రా
  - మెప్పుడు మరలను మెచ్చిన గానము
  - యిమ్ముమీ సేవకు యెరుగని గానము
  - ఇంపుక బాడును యీశును మెచ్చుక
  - సొంపుక నుండును నుందర గానము
  - పంచమ స్వరము బాడుట చూడుము
  - పంకజ శ్రీతిని పాటుట పాడును
  - కరుగును రాళ్లను కఠిన మనస్సులు
  - కవల దిక్కతును కథలను బాడును
  - గానము సొంపును వీలను కింపును
  - మోహన రూపుడో మరహరి గానము
  - తాళము శ్రుతితో తంబుర మీటుచు
  - పాడెను పాటుట పాపుట యెరుగరు
  - ఇంతయు జెప్పుట యెరుగున నీకన
  - ఇంతింత మెరుగును యింతింత నీవును
  - వేదము తెరుగని వెలదిగొ తిరుమల
  - వేదము లిప్పుడు వేదము వినుమా
- అంబో నీకును హారతి నిచ్చెద
  - నైకొను నీవును కుంభాను నిప్పుడు
  - నుందరి నీకును సొగసుక హారతి
  - అందరు చేరియు అందము తోడుత
  - బాబుర కూడియు భజనలు చేయుచు
  - వేడుట నిన్నును వేడ్కను చూడుము
  - నాదగు భర్తయు నీదగు పాదము
  - పట్టెను భక్తిని పాలన చేయవె
  - పుట్టెను యింటను బెట్టెన కష్టము
  - మరువను నేనిక మనసున నెప్పుడు
  - పాపిని నన్నున కట్టుక గోరిన
  - భర్తకు వచ్చెను బహువిధకష్టము
  - పాపుట బెట్టెడు బహువిధకష్టము
  - దీర్చియు మమ్ముల కేర్చును చెంతకు
  - కష్టము బాపను కానము యెక్కరు
  - నమ్మితి నిన్నును నను దయబ్రోవుము
  - బంధువు నీకుని బలమును నీవని
  - దలచితి నేమది దైర్ఘ్యము తోడుత
  - తిరుమల కష్టము దీర్చియు నింకను
  - పట్టుము నందున పాలన చేయుము

సంస్కరణముల విజయము

అనహారోద్యమావజయము

రామలింగారెడ్డిగారి వివరీతవ్యాఖ్యానము

22 వ తేదీని పునహారకర్మమునకు కావల్సిన యం

యల్. యేగా రధ్యక్షులుగ నుండ ప్రస్తుత రాష్ట్రాంగపరిషత్తుల

గూర్చి శ్రీకట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి రచనాసమగ్రము గావిం

చిరి. అనహారోద్యమము ప్రజలలో ప్రబోధము కలిగించెను.

హిందూముస్లిమ్ సఖ్యత, రాజకీయాభివృద్ధియు లక్షణము కష్ట

ముల ననుభవించుట, వివిధభాతులకు గల భేదము లంతరించుట, మొ

దలగు లాభము లీయద్యమము వలన చేకూరినవి. కాని కష్టము

చాలయెక్కువ కలిగినది. జాతిద్వేషము, పరదేశవిభజనద్వేష

మును పెచ్చు పెట్టిగిరి. మహమ్మదీయులు ఇంగ్లీషు వారి దేశ

మున నుండవలె నన్నచో నీదేశపుపద్ధతులనే యవలంబింప వలె

ననియు లేనిచో మూటములై చంక నిడుకొని ఒకప్పుడ వికూడ

నిక్కడనే వదలివైచి తల్లిపోవలెననియు పలుకుచున్నారు. ఇద్దరు

ప్రచారము మనలను వెనుకబడవేయుచున్నదిగాని ముందుకు గొని

పోవుటలేదు. యంత్రములకును చేతిపనులకునుగలిగెడు సురంభము

లో చేతిలోపనులు మూలబడుట నిక్కము. వివరీతముగ ఇద్దరు

ప్రచారము సాగించుట జూడగా అనహారవాదులు పురాతన

నయోగమున నిరసించు వారాయని తోచుచున్నది. ప్రస్తుత

మనక విషయములలో అనహారవాదులు ఆంగ్లోహైందవాధి

కార వర్గము వారివలె నడచుకొనుచున్నారు. ఇదివరకు చాల

కాలము ఆంగ్లోహైందవులు విచార్యించుట జనులకు తగిన ప్రతినిధులుకాని దెవ్వమండలేవారు. పార్లమెం

టరీ సంస్థాపన తీర్మానమునకు పనికి రావనెడివారు. అనహారవా

దులు కాననసభలో జనులకు ప్రాతినిధ్యము వహించినయు, పార్ల

మెంటుల కెల్ల తల్లిసంబంధము బ్రటిషు పార్లమెంటు గొడవలు

కంటిదగియు, నిందించుచు ప్రతికూల యభిప్రాయములను బల

పరుచుచున్నారు. సంస్కరణముల నూడ బెట్టికద మని బెడరించు

వారి కనాలోచితముగ నూత యొనగుచున్నారు. బహిష్కార

శ్రయమును గూర్చి విచారించెను. పాతకాలాబహిష్కార మ

పజయ మొందెను. కొర్టుల బహిష్కారము నెగ్గలేదు; గాని కొంత

వరకు కాననసభ బహిష్కారము జరిగెను. సంస్కరణము లవజ

యమొందెనని అనహారవాదులు పలుకుదురు. అది నిజముగాదు.

అనహారోద్యమమే అపజయ మొందినది ప్రభుత్వము

ను స్తంభింపజేసి మదిరి. ప్రభుత్వము స్తంభించలేదుగాని అనహ

రోద్యమమే స్తంభించెను. అనహారవాదుల కార్యక్రమము

కొనసాగలేదు. కానన సభల విషయ మట్లుకాదు. వైస్రాయ

లులును గవర్నరులును అసాధారణాధికారముల చలా

యించుటచే సంస్కరణము లవజయమొందెనని పల్కెనది

సంస్కరణము లెప్పుడును ప్రజాస్వామ్యము (ఫ్రీడమ్)కు స్థాపింప

యత్నించలేదు. సంస్కరణములలో లోపములు లేకపోలేదు

కాని పూర్వమున్న స్థితికన్న సంస్కరణముల యంతరము మం

చిస్థితి యేర్పడినది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారిపక్షము ప్రజాభి

ప్రాయమునకు చెవియొగ్గుచున్నారు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వము ఇండి

యా ప్రభుత్వము గాక వైట్ మోల్ ప్రభుత్వమువలెయు

న్నారు. జాతి విభేద విచారణ సంఘు ని వేదిక మును

వైసికా వనస్ నిర్ణయసంఘు నివేదికమును గూడ ఇండియా మం

త్రి నిరాకరించుట విచారకరము. కాని యిటుచే ఇండియా ప్ర

భుత్వమునకును ప్రజలకును గల యేకాభిప్రాయము వెల్లడియగు

చున్నది. వి. సి. యస్. వారుకూడ వైట్ మోల్ పద్ధతులనే ఆశ్ర

యించుచున్నారు. వి. సి. యస్. వారి స్వార్థపరత సమర్థనీయును

కాదు. వి. సి. యస్. లో నున్న భారతీయులును, గూడ ప్రతి

క్రియగా నాందోళనము గావింపవలెను. రాష్ట్రీయ కాననసభలు

బాగగనే పని చేయుచున్నవి. మద్రాసు కాననసభ చేసినపని

బట్టికూడ ద్వంద్వప్రభుత్వము నిరూపయోగమనియు, సమగ్ర

త్యాజ్యమనియు నాకుదోచుచున్నది. దీనిని తుదముట్టింప నె

ల్లకటలవారును ప్రయత్నింపవలెను. భారతార్థిక విధానము,

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కాననములలో ఇండియా మంత్రిజో

క్యము కలిగించుకొనకుండుట, వైస్రాయున భారతీయుల నెక్కు

వగా జేర్చకొనుట, వివేకముల నున్న భారతీయులకు సమాన

హక్కుల నొసగుట యను నీ విషయములగూర్చి యాందోళన

గావింపవగునని యుపన్యాసమున రెడ్డిగారు నుడివరి.

21-10-22 వ తారీఖున పునహారోద్యమ పునహారులు,

గొప్ప వ్యాపారములు అగు ఘట్టి అనుమమ్మ, భాగా అల్లసాని

గారు నుమారు 2000 బీదలకు అన్నదానము చేసినారు.

అమృతాంజనండిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

	రు.ఆ.
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు ...	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి ...	1-0
3. జ్వరహరి బర్దములకు సీసా 1-కి ...	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు ...	0-10
5. మూలకంకకు తైలము డబ్బీ 1-కి ...	0-12
6. తామరతైలము; తామర, తీటకు ...	0-6
7. కలరా మాత్రలు. వాంతిభేదలకు ...	0-6
8. తేలునుదు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0-8
9. దంతకూలహరి, పండ్లపోటుకు ...	0-8
10. కర్ణకూలహరి, చెవిపోటుకు ...	0-6
11. గజ్జికైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బీ 1-కి ...	0-4
12. పసుళ్లకు తైలము, శీతపసుళ్లకు ...	0-6
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి ...	0-4
14. కుప్పక తైలము, డబ్బీ 1-కి ...	0-4
15. దంతచూర్ణము, పండ్లపోటుకు ...	0-2
16. నుఖభోగి మాత్రలు ...	1-0
17. నుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు ...	1-0
18. రోమహరి వెండ్రుకలు ఊడుటకు ...	0-8
19. మోహినీతైలము వెండ్రుకలు వెరుగుటకు ...	0-12
20. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-6
21. గ్రహణి మాత్రలు డబ్బీ 1-కి ...	0-8
22. బాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధము ...	0-8
బంగారు చేకులపుస్తకము 25 చేకులు గలది 1-కి రు. 8-0-0 లు	
వెండిచేకుల పుస్తకము 1-కి రు. 1-0-0 లు	
23. పెప్పురు మెంటునూనె ...	1-4
24. చండినిత త్రగునీరుది బొన్న 1-కి ...	2-8
25. కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
26. శగకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
27. కఫహరి శీతగట్టు దగ్గులకు ...	1-0
28. కఫహరి చూర్ణము, దగ్గు, ఉబ్బసములకు... డబ్బీ 1-కి	0-8
29. నుందరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
30. శోకవేదన మాత్రలు, తలనొప్పులకు ...	0-12
31. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు ...	0-4
32. జంతువాతహరి, ఎమిడికలకు ...	1-0
33. ఉబ్బసమునకు మందు ...	2-0
34. వాయుపుష్టికు మందు ...	1-0
35. విరోచనములకు మాత్రలు డబ్బీ 1-కి	0-8
36. కస్తూరిమాత్రలు పెద్దది మంచిది 50-కి	0-10
37. తాంబూలమాత్రలు, పెద్దది కువానకగనుండును 50-కి	0-8
38. నామకర్పూరము ... సీసా 1-కి	0-6
39. నేపాళ శేకపు కస్తూరి మంచిది ... తు. 1-కి	40-0
40. మంకపపువ్వు ...	8-8
41. పచ్చకర్పూరం 1-వ రకం ...	8-8
42. పచ్చకర్పూరం 2-వ రకం ...	1-0
43. గోరోజనం మంచిది ...	10-0
44. జాన్న లేక అది పచ్చికానా ...	8-8
45. మోమ్యాయి మంచిది ...	5-0
46. కిలాజిత్తు, మంచిరకము ...	2-8

తపోబుధియు ప్రత్యేకము

అమృతాంజనము డి.పో. మదరాసు బొంబాయి.

లండనులో ఇండియా తరపున ప్రాకమిషనురుగా నుం

డుట కొక భారతీయుని నియమించవగునని కే. సి. విర్రోగిగారు

అసెంబ్లీయొక్క ఢిల్లీ సభలో తీర్మానము నుపపాదించుట.

ఆంగ్లోరా సహాయక వైస్రాయు సేర్పలుప వలెనని 21 వ

తేదీని నిమ్నలో జరిగిన బహిర్గతసభలో వెల్లరచే సంగీకరింప

బడెను. అనేకులగు మహమ్మదీయులు, వైస్రాయులో చేరవ

మనిరి.

అనంతపురంజిల్లా 5-వ కోఆపరేటివ్ సభ 29 తేదీని

ఉదయం 8 గంటలకు అనంతపురం పీస్ మిమోరయల్ హాలులో

ప్రారంభమగును ఏ. రంగారావు మొదలగు యం. యల్. సి.

గారు అధ్యక్షతనహింతురు.

వెంట్రుకలే ఆందోళన.

కాలిపోమండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు మిశ్రమతో తీసి రాకముననే కష్టపడుదును. తొందరపడి మందులు తీర్చినందున వెంట్రుకలు పాడైపోవును. అంతవరకు రావలసినది.

కామినీయా నూనెను

నాడుల మొదలగా వెంట్రుకను. ఇది విషవర్మ లేకుండునది. వెంట్రుకల కష్ట శోగ మొత్తము, శోగ మందొక్క మొత్తము, యిది నివార్యమగును. వెంట్రుకలు తిట్టుకు గాని, గిట్టుకు గాని యెందున. మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడీ మెల్లదనమున గల్గి వట్టు శోగ నుండి మెల్లదనము చెందును. ఈ లోకమునే దీనిని పరీక్షించి చూడుము. వెంట్రుకలు యెట్లు పుట్టి యగునో కనిపెట్టుదు. కామినీయా కెలసానే నిన్ను కష్టపెట్టెనుగదా జేయును. కల అడ్డ 1-కి 2-కి మాపించు. వి. పి. చార్జీలు క్రమశిక్షణ. అన్ని వోట్లలోనూ ఈ క్రింద తెలుపబడిన క్రమమున ఇకలించుచున్నాము.

ఇది మంచి అమ్మకం - రెండవది మున్నగు, కల అమ్మకం కావడము నుంచే వారమున, కల అమ్మకం.

సోమ ఈ కెలసానే:-

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ లిమిటెడ్

కెమికలు కంపెనీ,

156 కామ్యూనిటీ, బొంబాయి.

మీలో ముఖ్యమైన వాటిని, లేక అర్థవంతమైనవన్నీ "కెమిన్ డిల్ బహా" కు వ్రాయుము. ఇది నిత్యమయ్యేది. అర్థమయ్యే మొత్తం గుర్తుగలదు. కెమిన్ అడ్డ 1-కి 2-కి మాపించు. వి. పి. చార్జీలు క్రమశిక్షణ. అన్ని వోట్లలోనూ ఈ క్రింద తెలుపబడిన క్రమమున ఇకలించుచున్నాము.

అమృతాంజనము

నాయువునొప్పలకు వజ్రాయుధము

చక్కని దుబ్బితో సహా సీసా 1-కి, 0-10-0 అణాలుమాత్రమే

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పలకు సంజీవివంటిది

కంచభాష చీటి మాచికొని నమో సముగలుగుదు

తలనొప్పల మాన్పును, దగ్గును తగ్గించును

నాయువుపోట్ల బాపును, కురదను తొలగించును

పార్శ్వపుకొళ్లల బాకకొలును, అమృతాంజనము

పోట్లపోగొట్టును. ఒంటి తలనొప్పికి వరప్రసాదము

బెణకుల భేదించును తేలుబాధను తీసివేయును

వాపుల చూపుమాపును వేలకు వేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము తీట, గజ్జి చాల మంచిమందులో తయారు చేయబడి అనేక యెండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారులు దీని రాచిన మాయమగును.

దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

కొద్దిపోటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము స్రవించుకుండును. నోటి దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహినీ తైలము 5 తు॥ నూనెగల సీ॥ 1-కి 0-12-0

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మనోహరితము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీ డర్లు, ఉద్యోగిగ్రంథులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రావణ్య కురులను బెంచి కాపాడును.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి లేక, మదరాసు.

వెనులభము. ఫల మధికము.

వెలుగులో గొప్పమేడ లాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి

కుమార్లు సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ.

చీట్ 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

అమ్మకం! (189)

కృష్ణాజిల్లా, విజాన పట్టణములోని అమ్మనివేలవ సం 138 రు కలిగియున్నది. ఇం దీ-రమ్మను ౧౮౮౧ గావడము అమ్మల బీరువాల ఫిట్టింగును, ఫలము సహా లాటరీ మోటుగా విక్రయించుచున్నాను. ఇంతవరకు చాలా చీట్లు విక్రయించబడినవి. కొంచెము మాత్రమే మిగిలియున్నవి. చీట్లు పూర్తి కాగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యాకత్తుపూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలికే కలి పులికలలో ప్రకటనపరచి యెలవారమునా మోటు రాకా నునువేర్చుట యందుట లాటరీ వేయబడును. చీట్ ప్రతివారును వారి వారి అవసరముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచిదియగును. త్వరపడుదు. తరుణము మించిపోయిన రోజువార కచ్చాత్తవడిన లాభములేదు. లాటరీ చీట్ ౧౮౮౧ మా ౧౮౮౧ మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమును కలిగియున్న, వికలమున్న కొరవారు పోట్లుబ్రహ్మన్న ప. పి. బాలు తెప్పించు కొనుచ్చును. ఈ చీట్లవల్ల కమలాం అమ్మి పూర్తి కృష్ణాజిల్లా యెలవార వెంట్రుక కో అం రెడెన్స్ బ్యాంకులో నుంచుచును.

2. ప్రతిగ్రామమునందును మంచి యేలంబు కాదు యెను. మంచి కమిషను ఇయ్యబడును. వివరముల కొరవారు బాలుకు టపాల బిళ్లలో యాగింది సంతకము చేసివారికి వ్రాసిగొని, కృష్ణాజిల్లా ప. పి. గారి కిటానుకోవచ్చును.

చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రెస్సును కృష్ణాజిల్లా వ్రాయుచు చీట్ 1-కి రు 5 ల చొ॥ మాత్రమే అమ్మకం చేసి యెడల, అందెన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించుచును.

లాటరీ చీట్లు వి. పి. లో వంపబడును.

వెలుగు. మాటూరి సర్వేశం.

కృష్ణాజిల్లా. 1-10-1922.

ఈర చాక్కురావణి.

ముఖ్యగవనిపు

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి తేది నుండి అన్నిధరలు మార్పుబడినవి.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము సనుసరించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిమ్మనట్లును ఆయుర్వేద బోషధములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంసారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

ప్రై కనిన విలాసమునకు ప్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండూ పర్వస్యూటికల్ వర్క్స్

ఆయుర్వేద సూషధముల జేయువారు (388) బొంబాయి నెం 13.

ది ఆంధ్ర ఇంజనీరింగ్ ప్రెసింగు కంపెనీ, పోల్ పింగులు: కాకినాడ.

కత్తికట్టలు - చాకులు

కప్పు తాళములు.

ఆంధ్రసాధనలచే చేయబడినవి. ప్రాత్యహింపుదు. వెంటనే ధరల కట్టలలాగున వ్రాయుదు.

చి. మొకేశ్వర్లు అండ్ కో

బెల్లూ అండ్ లాక్ షేర్స్ etc.

విద్యార్థులకు (గోరూరికల్)

మిక్కిలిగా అమ్మకం: "ఇండెస్ట్రి" విద్యార్థులకు.